

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
160

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 672

Περί του αναλυτικού και ώρολογίου προγράμματος των Γυμνασίων της πρώτης βαθμίδας.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντας υπ' όψη: α) τας διατάξεις του άρθρου 27, παρ. 2 του Ν. Δ. 3974)59 «περί Τεχνικής και Έπαγγελματικής Εκπαίδευσης, Οργανώσεως της Μέσης Εκπαίδευσης και Διοικήσεως της Παιδείας», εν συνδυασμῶ με τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Α.Ν. 1849)1939 «περί τῶν σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης» καὶ τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 367)1960 Β. Διατάγματος «περὶ συνεδρίων, ἀρμοδιοτήτων κλπ. τοῦ ΑΣΕΠ, τῶν εἰδικῶν Συμβουλίων αὐτοῦ καὶ τῶν τμημάτων αὐτῶν», β) γνῶμην τοῦ ΑΣΕΠ, περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 16)14.3.1961 πρᾶξιν αὐτοῦ καὶ γ) γνῶμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 573)24.8.1961 πρᾶξιν αὐτοῦ, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπι τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἰπουργοῦ, ἀπεφασισαμέν καὶ διατάσσομεν:

Τὰ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῶν Γυμνασίων πρώτης βαθμίδας καθορίζονται ὡς ἀκολουθοῦσιν:

Ἄρθρον 1

Διδασκόμενα μαθήματα-ἔθροδομακίαι	ὥραι διδασκαλίας		
	Τάξεις Α' Ὑραι	Τάξεις Β' Ὑραι	Τάξεις Γ' Ὑραι
1. Θρησκευτικά.....	2	2	2
2. Ἀρχαία Ἑλληνικά.....	7	7	8
3. Νέα Ἑλληνικά.....	4	4	4
4. Ἐναί Γλώσσα (Γαλλικά ἢ Ἀγγλικά).....	3	3	3
5. Ἱστορία.....	3	3	3
6. Ἀγωγή τοῦ πολίτου.....	-	-	1
7. Σπουδὴ τοῦ περιβάλλοντος.....	-	-	-
8. Γεωγραφία.....	2	2	2
9. Μαθηματικά.....	4	4	4
10. Φυσικά.....	4	3	5
11. Τεχνικά.....	2	2	1
12. Ὡδική.....	2	2	1
13. Αἰματική Ἀγωγή.....	3	3	2
14. Πρῶται Βοήθειαι.....	-	-	1
15. Οἰκοκυριακὰ (διὰ τὰ γυμνάσια θηλέων).....	2	2	2

Ἄρθρον 2.

Θρησκευτικά.

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ Θρησκευτικοῦ μαθήματος εἶναι ἡ καλλιέργεια καὶ διάπλασις ὑγιᾶς θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ δὴ ἡ μετάδοσις καὶ ἐμπέδωσις ἐν ταῖς καρδίαις τῶν μαθητῶν τῶν ἐκ θείας ἀποκαλύψεως Θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὡς αὗται ἐρμηνεύονται καὶ βιῶνται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ὀρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ, πρὸς δημιουργίαν χριστιανικῶν προσωπικοτήτων διαπεφωμένων ὑπὸ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, ἐκδηλουμένης ἐν γνήσιῳ θρησκευτικῷ βίῳ καὶ ἐν ἔργοις φιλαλληλίας καὶ κοινωνικῆς εὐποίας.

2. Δοδακτέα βιβλ.

Ι. Τάξεις Α'.

Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον: Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τὰ ἀκόλουθα: α) Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ δημιουργίᾳ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τῇ πτώσει αὐτοῦ, ἐν τῇ παλαιστάτῃ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ θιαυτέρως ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ἰσραὴλ διὰ τῶν Πατριαρχῶν, τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Προφητῶν καὶ β) ἡ παρὰ τῷ λαῷ τοῦτο προπαρασκευῆ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτήρος. Ἐκ τῆς ὕλης τῆς Π.Δ. δὲ ἐπιλεγῶσι ἑοσ στοιχεῖα εἶναι ἀπαραίτητα ἵνα φανῇ ὁ προαιδευτικὸς ἐπὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τῆς διὰ τοῦ Κ.Η.Ι.Χ. σωτηρίας κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Ρωμ. Γ' 23—24). Ἡτοι ἀναλυτικότερον:

1) Δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. 2) Παρακοὴ καὶ πτώσις τῶν Πρωτοπλαστῶν. 3) Πυργοποιεῖα τῆς Βαβέλ, διασπορά. 4) Κλήσις τοῦ Ἀδάμ καὶ τῶν Πατριαρχῶν, ἐπαγγελία τῆς Σωτηρίας. 5) Οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐν Αἴγυπτο. 6) Μωϋσῆς καὶ ἡ ἐξ Αἴγυπτου ἐξοδος. 7) Ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν Σινᾷ, δεκάλογος. 8) Σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἑορταί. 9) Ἐγκατάστασις τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὑπὸ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ. 10) Ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν Κριτῶν. Ἡ Ρούβ. 11) Ὁ Προφῆταξ Δαυὶδ. 12) Ὁ Σολομῶν, ὁ Ναός. 13) Οἱ Προφῆται τοῦ Ἰσραὴλ καὶ βίβη ὁ Ἡσαΐας. Αἱ περὶ Μεσσιου προφητεῖαι. 14) Οἱ Ἰσραηλιταὶ ὑπὸ τοὺς Ἀσσυρίους καὶ Βαβυλωνίους. 15) Ἐπάνοδος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας. Νέος Ναός. 16) Ἑλληνικὴ κυριαρχία, Μακεδόνται. 17) Ρωμαϊκὴ κυριαρχία, Ἡρώδης, Ναός, διάδοχοι τοῦ Ἡρώδου. 18) Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὰς περὶ τὸν αἰῶνα τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου. 19) Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν εἰδωλολατρικοῦ κόσμου. Ἡ διὰ τῆς μεταρρώσεως τῶν Ὁ προπαρασκευῆ τῶν εἰδωλολατρῶν. Προσῆλυτοι καὶ σέβμμενοι τὸν Θεὸν εἰς τὰς Ἰουδαϊκὰς συναγωγὰς τῆς διασποράς.

Β'. Κατά το Β' εδάφιο: 'Ο εἶς τοῦ Κ.Η.Ι.Χ. Ζωγρά, καὶ ἐπισκοπὴ ἐκθεσὶς τοῦ εἰς καὶ τῆς ἀράσεως τοῦ Κυρίου, καὶ τῆ ἄρασις κυρίου τῶν σχετικῶν περιχοπῶν ἐκ τῶν Εὐαγγελίων. Ἀναλυτικώτερον δὲν νὰ διδασθῶσι τὰ ἐξῆς: 1) Τὰ κατὰ τὸ Ἰωάννην τὸν Πρῶτον. 2) Ἐρωτηματικὰ τῆς Θεοστοκίου καὶ ἐκπέσις ἐπὶ αὐτῆς τῆς Ἐπιστάσεως. 3) Τὰ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου μέχρι τῆς ἡμερανείσεως Αὐτοῦ εἰς τὸν θάνατον εἰον. 4) Ὁ θάνατος εἰς τοῦ Κυρίου, κλήσις τῶν Ἀποστόλων. 5) Περιοδὸς καὶ θαύματα τοῦ Κυρίου. 6) Θρησκευτικὴ εἰσθεσις ἐπὶ Ἰεροσολύμοις. 7) Οἱ Ἐλληνες παρὰ τὸ Ἱερὸν. 8) Μυστικὸς Δείπνος, τὰ Ἁγία Πάθη, ἡ Τραγῆ, ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ἀνάληψις τοῦ Σωτήρος.

II. Τάξις Β'.

Α'. Κατὰ τὸ Α' εδάφιο: Ἡ διδασκαλία τοῦ Σωτήρος ἐπὶ τῆ ἄρασις τῶν σχετικῶν περιχοπῶν ἐκ τῶν Εὐαγγελίων. Εἰδικώτερον θὰ διδασθῶσι: 1) Ἡ ἐπὶ τοῦ θρους ὁμιλία τοῦ Κυρίου. 2) Τινὲς τῶν παραβολῶν. 3) Ἀ τελευταία πρὸ τοῦ Πάθους ὁμιλία τοῦ Κυρίου.

Β'. Κατὰ τὸ Β' εδάφιο: Τὰ κυριώτερα γεγονότα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

Ἀναλυτικώτερον θὰ διδασθῶσι τὰ ἐξῆς: 1) Ἰβριστις Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆ ἄρασις τοῦ διελίου τῶν Πράξεων καὶ τοῦ διδακτικοῦ ἔργου. 2) Τὰ κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παυλον. 3) Διάδοσις τοῦ Εὐαγγελίου ἐν μέσῳ διαπολιτισμῶν καὶ μαρτυριῶν. 4) Θρησκιασμοὶ τῶν Χριστιανισμοῦ, τὸ διάταγμα τῶν Μεθολίων καὶ ἡ σημασία αὐτοῦ. 5) Καθορισμὸς τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀρέσεων. Αἱ Οἰκουμέναι καὶ Σύνοδοι. 6) Τὰ Σχίσμα, αἰτία καὶ ἀποτελέσματα αὐτοῦ διὰ τὸν Χριστιανισμὸν ἐν γένει. 7) Συνεπτικὴ διαδρομὴ τῆς Ἱστορίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Δυτικῆς τοιαύτης, χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα ἐκαστῶν τούτων. 8) Θρησκιαστικὴ διαμερτισμὸς τοῦ 16ου αἰῶνος, αἰτία καὶ ἀποτελέσματα ταύτης. 9) Κατάμψεις τῶν διαμερτισμῶν εἰς πολλὰς ἐκκλησίας. 10) Ἡ Ὀρθοδοξία ἐπὶ Τουρκοκρατίας. 11) Ρωσικὴ Ἐκκλησία καὶ λοιπὰ Βαλκανικὰ Ἐκκλησία. 12) Τὰ λοιπὰ Ὀρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς. 13) Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. 14) Σχίσμα τῶν Ἀυτοκεφαλῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, δογματικὴ καὶ Ἱστορικὴ ἑνώσις τούτων. 15) Σύγχρονος Οἰκουμένη καὶ κινήσις.

III. Τάξις Γ'.

Α'. Κατὰ τὸ Α' εδάφιο: α) Ἰερὰ Κατήχησις ἐπὶ τῆ ἄρασις ἀναλυτικῆς ἐρμηνείας τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, ἐπισυναπτεμένης καὶ τῆς περὶ τῶν Χριστιανικῶν μυστηριῶν διδασκαλίας.

Β'. Κατὰ τὸ Β' εδάφιο: Στοιχεῖα λειτουργικῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀναλυτικώτερον θὰ διδασθῶσι: 1) Τὰ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ. 2) Ἐκκλησιαστικὸν ἑορτολόγιον. 3) Ἰερὰ ἀκολουθία. Ἰδιαίτερα θὰ καταβληθῆ προσοχὴ ἐπὶ τῆ ἐρμηνείαν τῆς θείας λειτουργίας.

Ἄρθρον 3.

Ἀρχαία Ἑλληνικά.

I. Σκοπὸς.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἶναι γενικῶς ἢ δι' ἐνεργητικῆς προσοκειώσεως καὶ ὀλοκληρωτικῆς ἐνώσεως τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἀξιοπολιτικοῦ περιχοπῶν τῶν κλαστικῶν συγγραφεῶν θεμελιώσις τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως, τοῦ ἠθικοῦ καὶ πατριωτικοῦ ἠθροματισμοῦ, τῆς καλλιτεχνικῆς μορφώσεως, τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ἱστορικῆς τῶν μαθητῶν συνειδήσεως, δεξιῶν δὲ ἐκ τῶν πνευματικῶν δημοκρατικῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀναβῶσι πλουσία πηγὴ διανοητικῆς ἰσχύος, συνάψεως βουλῆσεως καὶ συνάψεως ἀράσεως, δι' ὃν τὰ μάλιστα μορφοῦνται: ὁ νοῦς, ἐξευγενίζεται τὸ συναίσθημα καὶ διακρίσεται ὁ χαρακτήρ, εἰδικώτερον δέ:

α) Ἡ γνώσις τῆς ζωῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας εἰς τὰς πρώτας αὐτῆς δοκιμῆς μορφῆς καὶ ἡ τοιαύτη τῶν μαθητῶν ἐξουκειώσις πρὸς τὸν ἀρχαίον λόγον ὡστε οὗτοι 1) νὰ δύνανται ἐν τέλει νὰ κατανοῶν καὶ ἐρμηνεύον μετὰ μελολογισμένης χρήσεως καταλλήλων βοηθημάτων ἀρχαία Ἑλληνικά κείμενα,

καὶ 2) ν' ἀποκτήσουν τὴν ἐκ τῆς ἐξουκειώσεως πρὸς τὸ ὄψος τῆν ἔμψυ, τὸν πλοῦτον, τὴν εὐκαμίαν τὴν ἄρασις λοιπὰς ἀράσεως τοῦ ἀρχαίου λόγου ἰκανότητα πρὸς ἀκρίβη, σαφῆ, πλήρη καὶ καλλίστην διατύπωσιν τῶν ἰδίων διανοητικῶν καὶ τῶν βαθυτέρων γνώων τοῦ νεοελληνικοῦ λόγου, προφορικῶν καὶ γραπτῶν, ἀποτελοῦντες ἐξειδικηθῆ μορφήν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, καὶ ὅτ' ἐκείνης πλουσιζομένου καὶ διαμερτισμένου.

β) Ἡ μότις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν τέχνην τῆς Ἑρμηνείας, βραχίον προῦδοσιν τῆς κατανοήσεως τοῦ πνευματικοῦ τῶν συνανθροπῶν τῶν καὶ τῆς ἐπιτοχῆς ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὰς πνευματικὰς ἐπιτοχάς.

γ) Ἡ κατανοήσις καὶ ἐκτίμησις τῶν πρώτων φάσεως στίχειον τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, εἰς δὲ τὸν ἀξίωτον ἐκείνον, αἰτίνας ἀποτελοῦν τὴν υποδομὴν τοῦ σημερινῶν πολιτισμοῦ τοῦ τε Νέου Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Δυτικοευρωπαϊκοῦ, εἰς τρόπον ὅστε αἱ μαθητὰ νὰ λάβωσι συνείθησιν τῆς πρωταρχικῆς ἀράσεως, ἢ ἐκεῖ Ἑλληνικῆν πνευματικὴν εἰσδραῖ ὡς βάσις καὶ πηγὴ τοῦ σημερινῶν Ἑυρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, εἰσδραῖ τὴν ὅσων διεφύλαξις καὶ διερμηνύσειν ἐν πολλοῖς εἰς τοὺς νεωτέρους ἡ Ἑλλησθητικῆ, Βυζαντινῆ καὶ νεωτέρα Ἑλληνικῆ παρῶσις.

δ) Ἡ εἰς τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν σημαντικώτερων λογοτεχνικῶν ἔργων θεμελιώσις τῆς λογοτεχνικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν καὶ διέγερσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ ἀληθῶς ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ ὄρατον.

2. Διδασκὰ ὄλη.

I. Τάξις Α'.

Α. Κείμενα: (ὄρα 4).

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιχοπῶν ἐξ ἔργων ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφεῶν, κλασικῶν καὶ μετακλασικῶν, περιλαμβανομένων εἰς καταλλήλως συντεθειμένην Ἀνθολογίαν πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν καὶ τῆς Β' τάξεως. Ἐκ τῶν ἐνομένων ν' ἀνθολογηθῶσι κείμενα ἀναφέροντα ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς: Οἱ Αἰσώπειοι μῦθοι. Τὰ Στρατηγήματα τοῦ Πωλλίου, ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἡ Ποικιλὴ Ἱστορία τοῦ Αἰνίου, οἱ Νεαρχικοὶ Διάλογοι τοῦ Λουκιανοῦ, οἱ Βίοι καὶ ἡ Ἰώματι Διογένηος τοῦ Λαερτίου, Τὰ Μῆδικὰ τοῦ Διοδώρου Σικελιώτου, τὰ Ἀποφθέγματα καὶ αἱ βίοι τοῦ Πλουτάρχου, ἡ Ἑλλάδος περιήγησις τοῦ Πασανίου, τὰ Γεωγραφικὰ τοῦ Στράβωνος, αἱ Δαιμονοστασίαι τοῦ Ἀθηνάϊου, οἱ λόγοι καὶ αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ τοῦ Ι. Χρυσοστόμου, τὸ περι Κτισμάτων τοῦ Προκοπίου.

Β'. Γλωσσικὴ διδασκαλία: (ὄρα 3).

α) Γραμματικὴ: Βάσις ἠχημάτων ἐκλογόμενων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος ἐκ τῶν διδασκομένων ἐν τῇ τάξει περιχοπῶν τῆς Ἀνθολογίας καὶ τῶν σχετικῶν ἀσκήσεων τοῦ διελίου τῆς Γραμματικῆς συστηματικῆς διδασκαλίας τῶν ἐξῆς γραμματικῶν φαινομένων τοῦ ἀτικοῦ περὶ λόγῳ ἐν παραλληλισμῶ πρὸς τ' ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἀπλῆς καθαρῶσεως.

Φθόγγολογικόν: Φθόγγοι — γραμματικά καὶ διαίρεισι αὐτῶν δίφθογγοι — Συλλαβαί — Συλλαβισμὸς — Πνευματισμὸς καὶ Ἰονισμὸς — ἀτονία καὶ ἐγκλιτικαὶ λέξεις — λοιπὰ σημεία γραπτῶ λόγῳ — πᾶθ τῶν φθόγγων.

Τυπικόν: Μέρη τοῦ λόγῳ — ἄρθρον — Α', Β', Γ' κλίσις ὀπισθητικῶν. Ἀνώμαλα ὀπισθητικὰ. Ἐπίθετα καὶ κλίσις αὐτῶν. Παραθετικά ἄμαλα καὶ ἄνώμαλα. Ἀντωνυμία: — ἀρίθμητικα, Πρῆματα. Συμγία τῶν εἰς — ὠ ρημάτων (ἐάρησις καὶ περιτομή).

β) Συντακτικόν:

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ β' τριμήνου ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐρμηνευομένων συγγραφεῶν ἐν παραλληλισμῶ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἀπλῆς καθαρῶσεως δὲ ἄρασις πρακτικῆς ἐξέτασις τῆς χαρακτηριστικῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆν ἀκολουθίας συντακτικῆς ὄλη:

Ἡ πρότασις — Διάκρισις κυρίων καὶ δευτερευοῶν προτάσεων. Σύνθεσις προτάσεων (κατὰ παράταξις — κατὰ ὑπόταξις — ἀσύνθετον). Κύριοι ὄροι τῆς προτάσεως. Τὸ ἀπαρέματον, (εἰδικῶν — τελικῶν) — χρήσις τῆς μετοχῆς — ἀνάληψις αὐτῆς. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ρήματος — τῆς μετοχῆς — τοῦ ἀπαρέματου. Δυνητικὴ ὀριστικὴ καὶ ἑκτικὴ

ἐδραμῶδες. Τὸ ἀντικείμενον. Τὸ ποιητικὸν αἶτιον. Τροπὴ ἐνεργητικῆς συντάξεως, εἰς παθητικὴν καὶ τάνασαλον. Δοτικὴ τοῦ ὀργάνου — τοῦ αἰτίου, αἰτιατικὴ τῆς ἀναφῆρας.

II. Τάξεις Β'.

Α'. Κείμενα: (ὥραι 4).

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία Περιχοπῶν ἐκ τῶν Β' Μέρους τῆς Ἀνθολογίας ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων (1 ὥρα ἐβδομαδιαίως καθ' ἕνα τὸ ἔτος).

β) Κατὰ τὸ Α', ἐξάμηνον: Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τῶν εὐκολωτέρων καὶ ὁμαλωτέρων μερῶν τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφάντος, κυρίως δὲ ἐκ τῶν διελίων Γ' καὶ Δ' περὶ τῆς καθόδου τῶν Μυρίων, συμπληρωμένη δι' ἀναγνώσεως ἐκτενῶν, σαφῶν καὶ γλαυρῶν περιλήψεων.

γ) Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον: Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τῶν δύο πρώτων διελίων τῆς Ἀλεξάνδρου Ἀναβάσεως τοῦ Ἀριαντοῦ — πλὴν τῶν κεφαλ. 7 — II τ. V Α' διελίου. Γλαυρὰ περιλήψεις τῶν ὑπολοίπων μερῶν τοῦ ἔργου.

Β'. Γραμματικὴ διδασκαλία: (ὥραι 3).

α) Πρωστικὴ: Βάσις τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας τῶν περιχοπῶν τῆς Ἀνθολογίας καὶ τῶν ἐν τῇ τάξει διδασκωμένων ὡς ἄνω συγγραφέων συστηματικὴ ἐξέτασις τοῦ ὑπολοίπου μέρους τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀττικῆ περὶ λόγου ἐν παραλληλισμῷ πάντοτε πρὸς τ' ἀντίστοιχα γραμματικὰ φαινόμενα τῆς ἀπλῆς καθαρῶσεως:

Τυπικόν: Συζυγία τῶν εἰς — μι ρημάτων — ἀνώμαλα καὶ ἀποδοτικὰ ρήματα. Ἀκλίτα μέρη τοῦ λόγου.

Ἑτυμολογικόν: Παραγωγή καὶ σύνθεσις.

β) Συντακτικόν: Ἐξέτασις ὄλης πρακτικῆς, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, τῆς χαρακτηριστικῆς τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῆν ἀκολουθοῦν συντακτικῆς ὕλης: Συμφωνία τῶν ὄρων τῆς προτάσεως. Ὄνοματικοὶ καὶ Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοί. Σύνταξις παραθετικῶν. Σύνταξις τῶν κυριωτέρων προθέσεων. Γενικὴ ἀπόλυτος. Διωνητικὴ. Ὄριστικὴ καὶ Ἐγκλιτικὴ. Σύνταξις ἀπροσώπων ρημάτων. Χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων ἐν τῷ ἀπόλυτῳ καὶ τῷ ἐξηρητημένῳ λόγῳ. Ἐγκλιτικὴ τοῦ πλαιγίου λόγου. Σύνταξις ἀποφατικῶν μορίων καὶ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μῦθου.

III. Τάξεις Γ'.

Α'. Κείμενα: (ὥραι 5).

α) Κατὰ τὸ Α', ἐξάμηνον: 1) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ὄνως ἐκ τῶν διακινῶν λόγων τοῦ Δυσίου, κατὰ προτίμησιν τοῦ Κατὰ Ἐρατοσθένους, ἡ τοῦ Κατὰ αἰτωπῶν ἡ τοῦ περὶ τοῦ Σημοῦ ἀπολογίας, 2) ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ὄνως ἐκ τῶν ἐξῆς λόγων τοῦ Ἰσοκράτους: Πρὸς Νικικλέα, Εὐαγόρας, Νικολῆς, περὶ Εἰρήνης.

β) Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον: Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφάντος, ὡς ἐκ τῶν Α' διελίων, Κεφ. 1, 20, 11, 1—12, IV, 1—19, ἐκ τῶν Β' διελίων, Κεφ. 1—21—34, 11, 1—14, III, 1—19, IV, V κλπ.

γ) Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον (μία ὥρα ἐβδομαδιαίως) μετὰ σύνταγμα καὶ γλαυρῶν περιλήψεων τῶν ρηφορῶν α, β, γ, καὶ δ' τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τῆς ραφιδίας ε'.

δ) Χάρην κυρίως τῶν μελλόντων καὶ μὴ συνήθεισι παρουσιάζει ἐκτενέστερον τὰ δημικυρήματα τοῦ ἀρχαίου λόγου, ὥστε νὰ συνεχισθῶσι καὶ κατ' ἴδιον θραυρότερον τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, ὅα διδασκῶσιν ἐν τῇ τάξει τούτῃ καθ' ἕνα τὸ ἔτος ἐπὶ μίαν ὥραν ἐβδομαδιαίως ἐν δοκιμῷ φιλολογικῆ μεταφράσει: ἐξ Ἀνθολογίας, περιχοπῆς ἀπαρητητῆς καὶ τὸ ἀρχαίων κείμενον ὡς καὶ σύνταγμα ὑπομνηματισμῶν, περιχοπῆς ἔργων ἢ ἔργα αὐτοτελῆ, ὑπερτοπικῆ τούτου σκοποῦ τοῦ μαθήματος, τῶν ἐξῆς ἑνδεικτικῶς σημειωμένων συγγραφέων: Ξενοφάντος: Κύρου Πανδεία, Ολινομακίς, Πλουτάρχου: Ἠθικά Βιοί. Ἰστορίαι ἐκ τῆς συγγραφῆς τοῦ Θεουκλίδου καὶ τῆς Ἱστορίας περὶ Ἡρόδοτου. Δημοσθένους ἐκ τοῦ: περὶ τοῦ στεφάνου. Αἰσχίλου ἐκ τοῦ περὶ παραρρηθείας. Ἰσοκράτους: Πανηγυρικός, Ἐπιστολαί. Λυκούργου: Κατὰ Εὐκράτους. Δυσίου: Ἐπιτάφιος τοῦ Κο-

ρινθίων Βοηθός. Πινδάρου: Ἔγνοι. Μενάνδρου: Δυσκόλος. Σμηναῖος: Ἐπιγράμματα Λουκιανοῦ: Ἐνύδων. Ἀριστοτέλους: Ἀθηναίων πολιτεία. Ἀθηνῶσις: ἐκ τῶν Λεπινοσοφιστῶν. Στράβωνος: ἐκ τῶν Γεωγραφικῶν. Διογένης Λαερτίου: Βιοί. Ἀποσπάσματα ἔργων ἐπιστημῶν (ἱατρῶν, Μαθηματικῶν, Φυσικῶν, Μηχανικῶν) τῆς Ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς. Πausανός: Ἑλλάδος περιήγησις. Προκοπίου: Ἱστορία περὶ Κτισμάτων. Ἐκ τῶν ὄρων τοῦ Μ. Ψελλοῦ. Ἐκ τῆς Ἀλεξιάδος τῆς Ἀννῆς Κομνηνῆς.

β) Γραμματικὴ διδασκαλία: (ὥραι 3).

α) Πρωστικὴ: Ἐν εὐκαιρίᾳ παραπορευομένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν ἐπιανεξέτασις καὶ ἐμπέδωσις τῶν σχετικῶν μερῶν τῆς Γραμματικῆς τοῦ ἄττικῳ περὶ λόγου. Γλωσσολογικὴ ἑρμηνεία ἐνίων γραμματικῶν φαινομένων.

β) Συντακτικόν: Ἐπὶ τῇ βάσει καταλλήλων καὶ ἤδη ἠρμυνομένων μερῶν ἐκ τῶν ἐν τῇ τάξει διδασκωμένων συγγραφέων καὶ κατόπιν προμολῆσι αὐτῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἀπὸ καθοριζομένης τοῦ διδασκῶτος γραμματικῆς ἀπόψεως, συστηματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου. Γλωσσολογικὴ ἑρμηνεία ἐνίων ἐξ αὐτῶν. Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς ὁμηρῆς τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ καταδείξις τῆς συμβολῆς αὐτῆς πρὸς λογικὴν καὶ καλλιπῆ παράστασιν τῶν νοσημάτων.

Ἄρθρον 4.

Νέα Ἑλληνικά.

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῶν Νέων Ἑλληνικῶν εἰς τὰ Γενναῖα εἶναι γενικῶς μὲν:

Ἡ διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς γλώσσας ἀνάπτυξις καὶ καλλιέργεια τῶν πνευματικῶν ἰκανότητων τῶν μαθητῶν, ἰδίᾳ δὲ τῆς ἰκανότητος τοῦ ἐκφράζεσθαι προφορικῶς καὶ γραπτῶς κατὰ τρόπον σαφῆ, ἀκριβῆ, καλῶς ὀρθοῦ καὶ εἰς προσωπικὸν ὄφρος καὶ ἡ διὰ τῆς μελέτης τῆς λογοτεχνίας καὶ ἐν γένει τῶν ἔργων τῆς νεοελληνικῆς Γραμματικῆς γνῶσις, κατανόησις καὶ ἐκτίμησις τῆς νεώτερης ἐθνικῆς πολιτιστικῆς μορφολογίας, ὥστε νὰ υποβοηθῆ ἡ ἐνεστίς τῶν μαθητῶν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σύστημα εἰθίμων τῆς ἐθνικῆς πολιτιστικῆς κοινότητος.

Εἰδικότερον δέ:

1) Ἡ διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐκτίμησεως τῶν ἀπὸ τῶν ριζῶν τῶν νεοελληνικῶν πνευματικῶν βίου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἐκλεκτοτέρων μνημείων τοῦ ἐντέχνου καὶ τοῦ δημόσιου λόγου συνειδητοποίησης τῆς ἐνότητος τῆς Ἑθνικῆς γλώσσας καὶ τῆς διαρκούς αὐτῆς ἐξελίξεως.

2) Ἡ διὰ τῆς εἰσώσεως τῶν λογοτεχνικῶν μορφῶν, ὡς αὐτὰ διεκλήσθησαν εἰς τὸν πεδὸν καὶ τὸν ποιητικὸν λόγον διὰ τῶν μεγάλων τοῦ Ἑθνους ρωμιογενειῶν καὶ τῆς λαϊκῆς μούσης, καλλιέργεια τῆς καλαισθητικῆς τῶν μαθητῶν, τῆς ἰκανότητος αὐτῶν πρὸς ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν ἔργων τῆς τέχνης τοῦ λόγου καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ εὐχρῶδες ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ ὄρατον.

3) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν διὰ τῆς μελέτης καὶ τοῦ εἰσημοῦ εἰς τὴν κατ' ἴδιαν ἀνάγνωσιν τῶν ἔργων τῆς νεοελληνικῆς γραμματικῆς γνῶσις καὶ κατανόησις τῆς ὄλης οὐσίας τοῦ Ἑθνους ἤτοι τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς κινήσεως ἐν τῇ θλιασπαστῆς συσχέτι αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐξαιρέτου αὐτοῦ πολιτιστικῆς δραστηριότητος καὶ τῶν ἱστορικῶν περιπετειῶν καὶ παθημάτων αὐτοῦ κατὰ τὸν μακροχρόνον ἀγῶνα τῆς ἐπιβιώσεως καὶ τῆς εὐλευθερίας.

4) Ἡ διὰ τῶν ἀνωτέρω διέγερσις καὶ ἐκθέρμησις τῆς πίστεως τῶν μαθητῶν πρὸς τὰς δημοκρατικὰς θύμιας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ζωτικότητα τῶν Ἑθνῶν: ἡ καλλιέργεια αἰσιδοῦς πνεύματος πρὸς ἀμεταχρῆν εἰς τὴν δημιουργίαν πνευματικῆν ἔρᾶσιν ἡ ἐνθάρρυνσις πρὸς διατήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν πολυτιμῶν ἐθνικῶν προδιαθέσεων, ὡς ἡ φιλογένεια καὶ ἡ φιλοξενία, ἡ ἀγάπη τοῦ πατρίου ἰδάφους καὶ τὸ ἐνθονον οἰκονομικῶν συναίσθημα, ἡ γενναϊοδωρία καὶ ἰδίᾳ ἡ πρωτοβουλία, μὲ ἀντίστοιχον κατανόησιν καὶ καταπολέμησιν τῶν ἐν τῷ ἐθνικῷ βίῳ πολλὰς ἐμφανισθέντων ἐθνικῶν ἐλαττωμάτων τοῦ ἀτομικοῦ, τῆς θηροστασίας καὶ τῆς ἐλλείψεως συναργατικοῦ πνεύματος.

2. Διδακτέα ὄλη.

I. Τάξεις Α'.

Α'. Κείμενα:

Ἐνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου συλλογῆς νεοελληνικῶν κειμένων, περὶ τῶν ποιητικῶν, δημοτικῶν καὶ ἐντέχνων.

Τῶτα, γενικῶς ἀπλά καὶ μὴ ἀπαιτοῦντα περίπλοκον ἐρμηνευτικὴν ἐπεξεργασίαν πρὸς κατανοήσιν, ἐπιλεγόμενα ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων τῆς πνευματικῆς παραγωγῆς τοῦ ἔθνους, δ' ἀναφέρονται τὸσον εἰς τὰς παλαιότερας περιόδους τῆς νεοελληνικῆς ζωῆς, ὅσον καὶ εἰς τὰς πρόσφατους καὶ εἰς τοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Δεόν δὲ νὰ διακρίνωμεν διὰ τὸ ἴδιον περιεχόμενον καὶ τὴν φρονητικιστικὴν αὐτῶν ἀξίαν, πρὸβόλον τῶν μορφῶν ἀξιοσημειώτου διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν, γεινωνικῆς τῆς ἱστορικῆς, δημοκρατικῆς, οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, περιστατικὰ ἐξεικονίοντα σημεῖα τῶν πολυπλοκῶν ἐκδηλώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτιστικοῦ βίου, ἀπέχουσι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἑλλήνου εἰς τὸν καθ' ἑκάστην ἐπαγγελματικὸν βίον, ἀγροτικόν, οἰκονομικόν, τεχνικόν, εἰσαίροντα τὸ ἐπιστημονικὰ καὶ τεχνικὰ ἐπιτεύγματα τῆς πατρίδος καὶ παρέχοντα ζωηρὰς εἰκόνας τοῦ ἑλληνικοῦ τοπίου καὶ τοῦ περιβάλλοντος, φυσικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ ἱστορικοῦ, ἐνὸς τοῦ ὁποῦο κινεῖται καὶ ἄρᾳ ὁ ἑλληνικὸς κόσμος.

Δεόν ἐπι τοῦτοις τὰ κείμενα νὰ μὴ εἶναι μακρὰ, νὰ διακρίνωμεν διὰ τὴν ἀπλὴν καὶ ἀρμονικὴν διάρθρωσιν, τὴν λογικὴν συνοχὴν τῶν νοημάτων, τὴν ὁμαλὴν γλῶσσαν καὶ τὴν καλῶς εἰρητοῦ ἔκφρασιν, ὥστε νὰ δύναται νὰ προβάλλονται ταῦτα εἰς τοὺς μαθητὰς ὡς πρότυπα μορφῆς πρὸς μίμνησιν.

Κατ' ἀρχὴν πρέπει ν' ἀποφεύγεται ἡ εἰς τὰς συλλογὰς συμπεριληφθῆναι ἡρακλητισμῶν, λογοτεχνημάτων καὶ ἀποστασμάτων λογοτεχνικῶν ἔργων. Ὄποδοτικὸς ἀποκλείεται διασκευαὶ λογοτεχνημάτων.

Τὰ πεζογραφήματα δ' ἀνάγονται βασικῶς εἰς τὰ ἐξῆς λογοτεχνικὰ εἶδη: τὸ μῦθος, τὸ διήγημα, τὴν περιγραφὴν, τὴν ταξιδιωτικὴν ἐντύπωσιν καὶ τὴν ἐπιστολὴν. Τὰ ποιήματα δεόν νὰ εἶναι ἀπλά λυρικά καὶ τινα δείγματα ἐπικῆς ποιήσεως.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῶν διδασκομένων κειμένων α) σύντομος ἐξέτασις τῶν χαρακτῆρων ὀρισμένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου, ἥτοι τοῦ μῦθου, τοῦ διηγήματος, τῆς περιγραφῆς, τῆς ταξιδιωτικῆς ἐντύπωσως, τῆς ἐπιστολῆς. Διὰκριτικὴ τῆς λυρικῆς καὶ τῆς ἐπικῆς ποιήσεως. β) Σύντομοι πληροφάνειαι περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τῶν διδασκομένων συγγραφέων. Καὶ γ) γενικὰ περὶ στίχου, στροφῆς, συνηχίσεως καὶ ὁμοκαταληξίας. Μέτρον καὶ ρυθμὸς. Ἰαμβικοὶ καὶ Τροχαϊκοὶ στίχοι. Ἰδιαίτερος περὶ ἰαμβικοῦ δεκαπεντασυσλλάβου. Τμήμ. χαμωδία, συνήχσις.

B'. Γλωσσικὴ διδασκαλία.

α) Γραμματικὴ:

Συστηματικὴ διδασκαλία τῆς γραμματικῆς τῆς ἀπλῆς καθαρουσίας τῆς διαγωγῆς εἰς τὰς δύο τελευταίας τάξεις τοῦ σχολείου στοιχειώδους ἐκπαίδευσως.

β) Συνακτικὴ τῆς ἀπλῆς καθαρουσίας:

Πρώτοις καὶ στοιχεῖα αὐτῆς. Κύρια καὶ δευτερεύουσαι πρότασις. Σύνταξις κατὰ παράθεσιν, καθ' ὑπόθεσιν, ἀνύπακτον. Ὀνομαστικὴ καὶ ἐπιρρηματικὴ ἰσορροπία. Ἐνεργητικὴ σύνταξις, τὸ ἀντικείμενον. Παθητικὴ σύνταξις, τὸ ποιητικὸν αἶτιον. Ἡ μετοχὴ εἰς τὸν νεοελληνικὸν λόγον.

γ) Λεξιλόγιον καὶ ὀνήσεις (γραπταὶ καὶ προφορικαί):

Πλουτισμὸς τοῦ λεξιλογίου τῶν μαθητῶν βάσει τῶν διδασκομένων κειμένων καὶ τῆς σχετικῆς πρὸς τὸ περιβάλλον ἐμπειρίας αὐτῶν (ἐπαγγέλματα, φυσικὸν, περιβάλλον—πολιτιστικὸν περιβάλλον). Ἐτυμολογικὴ καταγωγὴ τῶν λέξεων. Συνώνυμα καὶ ἀντίθετα. Κυρία καὶ μεταφορικὴ ἡμισία τῶν λέξεων. Ἐπίμοδος ἐμπέδουσι τῆς ὀρθογραφίας βάσει τῆς ἑτυμολογίας καὶ τῆς γραμματικῆς. Ἀσκησις εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ Λεξικοῦ.

Γ'. Ἐκθέσεις.

Ἀ ἐκθέσεις ἀποσκοποῦσι εἰς τὴν διὰ τῆς ὀρθῆς καὶ εἰς τὴν ἀκριβοῦς ἕως ἐκείσεως διαβουσίαν τῆς προσωπικῆς

τητος τοῦ μαθητοῦ εἶναι ἐπὶ μέρους μόνον ἀποτέλεσμα τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθητῶν τῶν Νέων Ἑλλήνων, ἀποτελοῦσαι μᾶλλον σύνθετον τῶν δημιουργικῶν προσπαθειῶν καὶ ἐκφραστῶν τῆς ὅλης μορφώσεως τῶν μαθητῶν.

α) Προφορικὴ ἐκθέσις ἐιωμένων τῶν μαθητῶν ἐκ τῆς παιδείας—σχολικῆς, οἰκονομικῆς καὶ τῆς ἐν γένει ζωῆς τοῦ περιβάλλοντος, φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, ὡς καὶ ἐπὶ θεμάτων ἀναφορῶν εἰς κατ' ἴδιαν ἀνάγνωστα αὐτῶν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐκθέσεων τούτων καὶ τῆς ἀκολουθοῦσης ταύτης κριτικῆς συζητήσεως: α) Διόρθωσις ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων τῶν μαθητῶν περὶ τὴν ἀκριβῆ ἐκφράσιν ὀρισμένων φθόγγων καὶ ἀσχητῶν εἰς ὕψα καὶ ἤρεμον, καθάρων καὶ εὐάρεστον προφορῶν ἀνευ βεβητισμένων μικτικῶν κινήσεων καὶ συρμμένης ἢ μηχανικῆς ἐκφρασεως τῶν λέξεων. β) Ἀσκησις εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ ἀνεπιτήθευτον ὀμιλίαν ἐν γλῶσσῃ ἀπλῆ καὶ ἐμπληρῆμεν, ἀνευ ξενισμῶν καὶ ἀπ' αἰτιολογητῶν ἰδιωματισμῶν, εἰς συλλήψιν τοῦ κυρίου καὶ οὐσιώδους, εἰς τὴν δημιουργικὴν ἀποκαρτερῶματος εἰς πᾶσαν σύνθετον διὰ τοῦ λόγου ἐξωτερικεῖται καὶ εἰς τὴν διεγέρσιν τοῦ διαβρομένου τῶν ἀκρατῶν. Καὶ γ) καθοδήγησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ εὐπρεπῆ δ' ἐξαγωγήν τῆς ἐλευθέρως συζητήσεως διὰ τῆς ἐπιδιδάξεως, ὅπως ἡ ἐκφερομένη γνώμη εἶναι σαφῆς καὶ ἀπρησμένη καὶ εἰς τῆς ἐξεικονίσεως πάντων πρὸς τὸν σεβασμὸν τῶν ἄλλοτρίων γνώμων. Ἀσκησις εἰς τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς ἐκάστης συζητήσεως πρὸς καθωρτισμένον σκοπόν.

β) Γραπταὶ ἐκθέσεις: Μία κατὰ μῆνα, γραφομένη ἐν τῷ σχολεῖο ἐνὸς μᾶς διδακτικῆς ὥρας. Οὐχὶ ἄλιγοτεροι τῶν ἐνείε ἐκθέσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους.

Ἐἶδη: Μῦθοι, ἀπλά διηγήσεις, ἀπλά περιγραφαί. Τὰ θέματα, ἀνάλογα πρὸς τὰς πνευματικὰς δυναμεῖς τῶν μαθητῶν καὶ τὴν φύσιν αὐτῶν ἐξελίξιν, δ' ἀφορμῶνται ἐκ συζητούντων αὐτοῦς περιεχομένων, καταλλήλου νὰ διεγείρῃ τὴν βούλησιν πρὸς γρησιν ἔκφρασιν, ἀπορρυόμενων τῶν υπερβολικῶν ἀξιώσεων, ἀ ὁποῖαι ἰθνητοῦ εἰς ἐπιτηδεύσεις καὶ νοθεύσεις: Ἡτοι: θέματα τῶν μαθητῶν ἐκ τῆς παιδείας, σχολικῆς, οἰκονομικῆς, θερηκευτικῆς ζωῆς καὶ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Ἄδρομερσις ἐξεικονίσεις τοκίων, κινήσεως καταστημάτων, ζῶων προτιπῶν εἰς τὴν παράθεσιν τῶν μαθητῶν κλπ. Διηγήσεις φανταστικαὶ βάσει ἐκείσεων, παρεχομένων ὑπὸ τοῦ διδασκοντος.

III. Τάξεις Β'.

Α'. Κείμενα:

Ἐνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου Συλλογῆς νεοελληνικῶν κειμένων, περὶ τῶν ποιητικῶν, λαϊκῶν καὶ ἐντέχνων, πληροῦτον τὰς ἐν τῇ Α' τάξει διαγραφείσας ἰδιότητες καὶ ἰκανῶν, ὅπως παράχουν εἰς τοὺς μαθητὰς πρότυπα ἀφύγου χρήσεως τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκαλίας τῆς ἱστορίας τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐρμηνεία κειμένων τῆς παλαιότερας, δημόδους καὶ ἐντέχνου, ποιητικῆς παραγωγῆς τοῦ ἔθνους, εἰς τὴν ὁποῖαν εἶναι ἡ μνήμη εὐγενῶν μορῶν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ ἐκφερόνται τὰ ἰεσῶν τῆς, ὡς καὶ ἀξιολόγων πεζογραφήματων τῆς ἀντιστοιχῆς περιόδου.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν διδασκομένων κειμένων α) συστηματικώτερος ἐξέτασις ὄλων τῶν εἰδῶν τοῦ νεοελληνικοῦ πεζοῦ λόγου—Κύρια χαρακτῆρῶς ἐκπῶστον τούτων. Ἡ ἔννοια τῆς ἡμῶδους ποιήσεως. Περὶ ἀκριτικῶν καὶ ἱστορικῶν θημῶδων ἀπτάτων. β) Σύντομοι γραμματικοὶ πληροφάνειαι περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τῶν διδασκομένων συγγραφέων. Καὶ γ) συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διαβθέντων στοιχείων μετρικῆς. Στίχοι ἀναπαιστικοὶ—στίχοι δακτυλοῖο—στίχοι μετροσυντικοί. Ἀσκησις εἰς τὴν ρυθμικὴν ἀνάγνωσιν ποιημάτων.

B'. Γλωσσικὴ διδασκαλία.

α) Γραμματικὴ:

α) Συμπληρωσις παρατηρούμενων ἑλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν τῆς ἀπλῆς καθαρουσίας (κατὰ τὸ Α' ἐξέμνηον).

β) Συστηματικὴ διδασκαλία τῶν κυριωτέρων φαινομένων τῆς Γραμματικῆς τῆς δημόδους γλώσσας (κατὰ τὸ Β' ἐξέμνηον).

β) Συντακτικὸν τῆς ἀπλῆς καθαρουσύης:

Ἐπιανάλυσις τῶν διαγαθέντων ἐν τῇ Α' τάξει καὶ συμπληρωτικὴ συντάξις τῆς ἀπλῆς καθαρουσύης: Χρήσις τῶν ἀνωμαλιῶν, τῶν προθέσεων καὶ τῶν συνδέσμων κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν προτάσεων. Περί εὐθέως καὶ πλάγιου λόγου. Ἡ θέσις τῶν προτάσεων ἐν τῇ περιόδῳ. Βραχυλογία, ἐπιγραμματικὴ ἔκφρασις.

γ) Διελθόντων καὶ ἀσκήσεως:

Ἐπίκτασις τοῦ λεξιλογίου θησαυροῦ τῶν μαθητῶν. Ἐτυμολογικαὶ καταλήξεις καὶ εὐχέρεια τῆς δημιουργίας νέων λέξεων. Συνθετικὴ λέξις. Ἀντίθετα καὶ συνώνυμα. Τεχνικὸι ὄροι: εἰς τὴν δημοσίαν ζωὴν, τὰς τέχνας, τὰ ἐπαγγέλματα. Μετατροπὴ εὐθέως λόγου εἰς πλάγιον καὶ τάναντιον, χωρὶς νὰ παραβληπτεῖται ἡ ἑρασματικὴ δύναμις τοῦ λόγου. Ἐπιμονὴ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν στίξιν καὶ τὴν διάκρισιν παραγράφων. Χρήσις λεξικοῦ.

Γ'. Ἐκθέσις.

α) Προφορικαί:

Ἐπι θεμάτων ὡς ἐν τῇ Α' τάξει καὶ ἐπὶ πλὸν ἀκόσμησις εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ μελετοῦν ὀρηκμένα κείμενα καὶ ν' ἀνακινῶνται προφορικῶς ἐν περιλήψει ἐνώπιον τῆς τάξεως τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, εἰς τρόπον ὅστε οἱ μὲν λογοδοτοῦντες νὰ ἐξοικειωθῶσι εἰς εὐχέρειαν καὶ ὀρθὴν διατύπωσιν τῶν νοημάτων, οἱ δὲ λοιποὶ εἰς προβολὴν ἐρωτήσεων καὶ ἀμφητῶν καὶ κοσμίαν διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως ἐν ὅψει ἐπιτεύξεως τῆς τελικῆς ἐπιδύσεως.

β) Γραμμαί:

Μία κατὰ μῆνα ἐκθέσις, γραφομένη ἐν τῷ σχολείῳ εἰς διάστημα μιᾶς διδακτικῆς ὥρας. Οὐχὶ ὀλιγοτέρας τῶν ἐνείκ ἐκθέσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους.

Ἐίδη: ἡ ἀπλὴ διήγησις καὶ ἡ περιγραφή (συνθετικότερα) ἐπι θεμάτων ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀπλοὶ χαρακτηρισμοὶ προσώπων ἐκ τοῦ παιδικοῦ, σχολικοῦ, οἰκονομικοῦ καὶ τοῦ στενοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Ἀσκήσις περὶ τὴν σύνταξιν αἰτήσεων, ἀναφορῶν, τηλεγραφημάτων. Ἐπιστολαί.

III. Τάξις Γ'.

Α'. Κείμενα.

Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκ Συλλογῆς νοελληνικῶν κειμένων ἢ καὶ ἐκ καταλλήλων βιβλίων διαφόρων αὐτοτελῶν κατὰ τὸ μέλλον ἢ ἤτοι καὶ ἀνωτέρου πνευματικοῦ περιεχομένου τερατίων, ἰδίᾳ ἐκτενέστερον διηγημάτων καὶ ἄλλων εἰδῶν τοῦ περὶ λόγου ἐκ τῶν ἐλεγκτοτέρων καὶ ὑποδειγματικῶν τῆς νοελληνικῆς λογοτεχνίας, τῶν ἀνεπαροκρινόμενων πρὸς τὸν ψυχικὸν κόσμον τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως ταύτης καὶ ἀποδιδόντων οὐχὶ τόνον τὴν ἐξωτερικὴν μορφοὴν τῶν πραγμάτων, ὅσον τὴν ὄψιν καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

Τὰ κείμενα θ' ἀναφέρονται εἰς τὰς πολυπλευροῦς τοῦ Ἐθνικοῦ προσηφείας διὰ τὴν ἑλευθερίαν καὶ τὰς πολιτιστικὰς τὸν ἐκπαιδεύσεις, εἰς τὰ ἤθη, τὸν ἐπαγγελματικὸν βίον, τὴν τεχνικὴν καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ ἐπιτεύγματα. Θὰ προβάλλονται δι' αὐτῶν ἥρωικαὶ μορφαὶ πλήρεις ἀντινοβολίας, πρότυπα σκέψεως καὶ βράβειας, κατ' ἄλληλα νὰ ὑποδηθῶσιν τοὺς μαθητὰς εἰς διαμόρφωσιν ἑλληνοραπευτοῦ βουθερίας. Τὰ κείμενα θὰ εἶναι ἀντιπροσωπευτικὰ ἐλῶν τῶν εἰδῶν τοῦ νοελληνικοῦ λόγου, περὶ αὐτὰ ποιητικοῦ. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας τῆς Νέας Ἑλλάδος: ποιήματα καὶ πεζὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν Τουρκοκρατίαν καὶ τὴν Ἐπαναστάσιν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν διδασκαλιῶν κειμένων:

α) Συνθετικότερα ἐξέταση ἐλῶν τῶν εἰδῶν τοῦ περὶ αὐτῶν καὶ τοῦ νοελληνικοῦ λόγου καὶ τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστῶν αὐτῶν. Ἰδιαιτέρως περὶ τῆς θεμιῶδους ποιήσεως καὶ ἐλῶν τῶν εἰδῶν αὐτῆς.

β) Σύστημα ἱστορικῆ ἐπισκοπῆς τῆς νοελληνικῆς λογοτεχνίας ἐν τῷ συνόλῳ τῆς. Γραμματικῶσι καὶ πληροφοροσί περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τῶν διδασκαλιῶν συγγραφέων καὶ γ) Ἐίδη στρεφῶν (διαισχισ στρεφῆ, τρίτοις, τετρασιχισ κλπ.). Ἀνασκόπησις τῶν ἐν τῇ Α' καὶ Β' τάξει διδασκόμενων στοιχείων μετρικῆς. Περὶ συνόλου, περὶ ἐλευθεροῦ στίχου.

Β'. Γλωσσικὴ διδασκαλία.

α) Γραμματικῆ:

Συστηματικὴ ἀνεκεφαλαιώσις τῆς Γραμματικῆς τῆς ἀπλῆς καθαρουσύης ἐν ἀντιπαρολήθῃ πρὸς τὴν τῆς δημώδους. Βαρβαρισμοί—σοικισμοί—ξενισμοί—διαλεκτικοὶ τύποι. Γλωσσολογικὴ ἑρμηνεία ἐνίων γλωσσικῶν φαινομένων πρὸς βαθυτέραν εἰσόδον εἰς τὸ πνεῦμα τῆς γλώσσας.

β) Συντακτικῶν:

Συστηματικὴ διδασκαλία τῶν κυριωτέρων φαινομένων τῆς συντάξεως τῆς θεμιῶδους γλώσσας ἐν συγρίσει πρὸς τὴν τῆς ἀπλῆς καθαρουσύης. Σχημάτα τοῦ λόγου. Περὶ ὅρων (στοιχειώδους).

γ) Διελθόντων καὶ ἀσκήσεως:

Ἐπισκοπῆσις τοῦ λεξιλογίου τῶν διδασκόμενων κειμένων. Λέξεις ἀρχαίαι, λέξεις νεωτερικαί, ὀρολογία ἐπιστημονικῆ, τεχνικῆ, λέξεις πολυχρηστοὶ καὶ λέξεις εἰδικωμένα. Κυριολεξία, ἀκριβολοξία. Λέξεις ἀσπαρῶς ὀνοματολογικοῦ περιεχομένου. Ἐκκλησιαστικὴ φρασσιολογία, λογοτεχνικαὶ ἑκφράσεις. Διάρθρωσις τῶν λογοτεχνικῶν κειμένων. Ἐπιμονὴ ἀσκήσις περὶ τὴν διάρκειαν παραγράφων καὶ τὴν στίξιν.

Γ'. Ἐκθέσις.

α) Προφορικαί:

Ἐπι θεμάτων ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει. ἰδίᾳ δὲ ἀνάθεσις μελέτης κατ' οἶκον λογοτεχνημάτων καὶ μελετημάτων καὶ προφορικῆ ἀνακοίνωσις περὶ αὐτῶν οὐχὶ ἀπλῶς δι' ἀπιδόσεως περιληπτικῶν τῶν περιεχομένου, ἀλλὰ καὶ διὰ στοιχειώδους κριτικῆς. Ἐπίσης προφορικαὶ ἀνακοινώσεσις ἐπὶ θεμάτων τοπικοῦ λαογραφικοῦ διαφέροντος καὶ τοπικῶν ἐνδιαφερόντων, τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἔργων.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ: ὄλιγος ἰδιαιτέρως προσοχὴ εἰς τὴν διάκρισιν οὐσιώδους καὶ ἐπιουσιώδους, εἰς ἀκριβὴ καὶ καλαισθητῶν προφορῶν, εἰς ἤθηον, ἀνεκτικῶν καὶ κοσμίαν συζητήσιν, ἐξοικειώσεσις εἰς τὸ βραχυλογικὸν ἐνερκεσκόσι, εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν διστασιῶν, τῶν ἐνδείξεων ἀπαρσείας καὶ τῶν ὁπίων χρονομηνῶν ἐν τῇ ὀμιλίᾳ. Ἀσκήσις εἰς τὴν κατάρτισιν ἀπλῶν προσηφηνῶν διὰ τῆς ἐλόγιος τῶν καταλλήλων λέξεων, τῆς συναρμογῆς τῶν ἀπαραίτητων νοημάτων, τῆς προφορᾶς, τῆς γενικῆς στάσεως καὶ τῶν ὀμιλητικῶν κινήσεων.

β) Γραμμαί:

Ἐν τῷ σχολείῳ μία κατὰ μῆνα γραφομένη ἐντὸς 1—2 διδακτικῶν ὥρων.

Ἐίδη: Διήγησις, σύνθεσις περιγραφῆς, χαρακτηρισμοῦ προσώπων, στοιχειώδους κριτικῆς ἀνάλυσις λογοτεχνημάτων καὶ μελετημάτων, περιγραφή ἔργων τέχνης. Ἡμερολόγιον.

Θέματα: Εἰκόνας ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἤτοι περιγραφῆς σκευάντων, χαρακτηριστικὰ στήματα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἐξελικτικῆς βιωμάτων, περιγραφῆς τεχνικῶν ἔργων, ἔργων τέχνης, κοινωνικῶν γεγονότων. Ἐντύπωσις ἐκ τῆς ἐργασίας καταστημάτων, βιομηχανιῶν, ἐκ ταξιδίων, ἐπισκέψεων, ἐξορμηῶν. Χαρακτηριστοί. Ἀσκήσις περὶ τὴν σύνταξιν δημοσίων ἐγγράφων. Ἐπιστολαί.

Ἄρθρον 5.

Γαλλικὰ.

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Γαλλικῆς γλώσσας εἶναι: α) Νὰ καταστή ὁ μαθητὴς ἱκανὸς ὅπως κατανοῇ τὴν οἰκουμένην Γαλλικὴν γλώσσαν, ἀναγινώσκῃ ὀρθῶς καὶ κατανοῇ τὰ γραπτὰ ταῦτα κείμενα ὄντι ἐπικουρίας ἢ μετὰ μικρὰς καὶ χρησιμότηθ' ὀρθῶς ταῦτην προφορικῶς καὶ γραπτῶς.

β) Νὰ ἀναπτέξῃ ὁ μαθητὴς τὰς πνευματικὰς καὶ βουλητικὰς τὸν δυναμείας διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς φύσεως τῆς Γαλλικῆς γλώσσας καὶ τῆς συγκρίσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς.

γ) Νὰ ἀποκτήσῃ συνειδητῶν τῶν διὰ τῆς γλώσσας κυρίως ἑκπερακόμενων στοιχείων καὶ ἱστορικῶν τοῦ Γαλλικοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ πολιτισμοῦ καὶ νὰ κατανοῇ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν. καὶ

δ) Νὰ ἀποκτήσῃ διαφέρειν πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἐκτέμησιν ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασσικῆς καὶ νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐπιστήμης.

2. Διδακτέα Ψη.

Τάξις Α'.

Α'. Προσορά: Φωνητικά και συλλαβιστικά άσκήσεις αποβλέπουσι όπως ο μαθητής άκούη άκριβώς και προφέρει όρθώς και με τόν πρόποντα τόνον τάς λέξεις και φράσεις τής Γαλλικής γλώσσης.

Β'. Ανάγνωσις και έρμηνεία: α) Φράσεων και άπλουστάτων περιγραφών και διηγήσεων έξαγομένων εν άμέτρω και έποπτικώς τών πραγμάτων, διδασκαλίαις και β) άγνωστούτων και ποιημάτων έκ καταλλήλου βιβλίου. Το περιεχόμενον του διδασκομένου ύλικού θά αναφέρεται εις τόν σχολειόν και τήν σχολικήν ζωήν, τούς άρθμούς, τά χρώματα, τάς διαστάσεις, τήν διαίτησιν του χρόνου, τάς εποχάς, τόν άνθρώπινον σωμα, τήν τροφήν, τήν ένδυμασίαν, τήν οικίαν, τά έπιπλα, τήν οικογένειαν και τάς άπλουστέρως κοινωνικάς σχέσεις. Τα άγνωστούτα θά είναι συντεταγμένα εις γλώσσαν ύμάλην και σύγχρονον, τά δε ποιήματα και άσματα θά ληφθώσιν έκ τής παιδικής και νεανικής λογοτεχνίας.

Λεξιλόγιον: Απομνημόνευσι τών έκάστοτε άπαντωσών νέων λέξεων και φράσεων και άπαγγελία από στόθους ένίων έκ τών ποιημάτων. Συγχετίσι τών λέξεων κατά τήν έτυμολογικήν και έννοιολογικήν των συγγένειαν.

Τό λεξιλόγιον τής τάξεως ταύτης δέν πρέπει να περιλαμβάνη λέξεις τών 500 — 600 λέξεων (ούσιαστικόν, επίθετόν, ρημάτων κ.λ.π.) έλεγομένων έκ τών μάλλον εύρηστών.

Δ'. Γραμματική και Συντακτικόν: Θά διδαχθώσι τά έκ του ύμάλου ύδους τυπικού τής Γραμματικής άπαραίτητα στοιχεία (άρθρον, κλίσεις όνομάτων, βαθμοί συγκρίσεως, τά μάλλον εύρηστα ρήματα εις τόν έννεστώτα, μέλλοντα και παρακείμενον, αι κυριώτεροι άντωνυμιαί, αι προθέσεις) και έκ του συτακτικού ή θέσις τών λέξεων εν τή φράσει επί τής βάσει τών έκάστοτε αναγνωστικωμένων.

Ε'. Προφορική άσκήσις: Συγγαί άσκήσεις εις τόν Γαλλιστί διαλεχθέναι, διά συνημίαις άναφορικός εις τά έκάστοτε διδασκόμενα. Απομνημόνευσι έκλεκτών χωρίων τών διδασκομένων κειμένων και ίδιοματικών γαλλικών φράσεων. Χρήσις έρωτηματικών και άρνητικών προτάσεων. Διάλογοι μαθητών, άπαγγελίαί, άσματα.

ΣΤ'. Πρακτά άσκήσεις: Αντιγραφή κειμένου κατ' όικον, συμπλήρωσις ή τροποποίησις φράσεων, άντικαταστάσεις λέξεων, άπαντήσις εις στοιχειώδεις έρωτήσεις σχετικώς πρός τά αναγνωσόμενα, γραφή καδ' ύπαγόρευσι.

II. Τάξις Β'.

Α'. Προσορά: Άσκησις εις τήν όρθήν προφοράν τών φθόγων τής Γαλλικής γλώσσης, τόν όρθόν τονισμόν και τήν ρυθμικήν έκφοράν τών προτάσεων.

Β'. Ανάγνωσις και έρμηνεία: Έκ καταλλήλου βιβλίου περιγραφών, διηγήσεων και ποιημάτων άναφορικών εις τόν περιβάλλον του μαθητού (σχολειόν, οικία, οικογένεια, κήπος, ζώα και φυτά, έξοχή, φάτις, όρη, θάλασσα, ταξίδια, ή πόλις και τό χωρίον, ο όρθός και τά επαγγέλματα). Μεταξύ τών άγνωστούτων, άτινα θά είναι συντεταγμένα εις γλώσσαν ύμάλην και σύγχρονον, θά περιλαμβάνονται και μύθοι, διηγήσεις, ιστορίαί λέξιόν, άσματα και παροιμιαί.

Γ'. Τό λεξιλόγιον του άνωτέρου ύλικού πρέπει να περιέχη 800 τουλάχιστον νέας λέξεις πέραν τών του διδακτικού βιβλίου του προηγουμένου έτους. Απομνημόνευσι τών έκάστοτε άπαντωσών λέξεων και ίδιοτύπων γαλλικών έκφορών και άπαγγελίαί από στόθους ένίων έκ τών ποιημάτων. Κατάρτισις όμάδων λέξεων έτυμολογικής και έννοιολογικής συγγενείας και συλλογής έκφορών, ίβια έπιγραφικωμένων, έκ τών λίαν συνήθων και άπαραίτητων διά τήν διεξαγωγήν συνομιλίας επί θεμάτων του καδ' ύμάραν βίου.

Δ'. Γραμματική και Συντακτικόν: Άναθεώρησις, συμπλήρωσις και ταξινόμησις τών προκρητισίων γνώσεων. Διδασκαλία τών μάλλον εύρηστών ρηματικών τύπων εις τούς άλλους γόυρους. Έπιθέτα, επίοήματα. Έκ του συτακτικού διδασκα-

λίαι τών άπλουστέρων συτακτικών φαινομένων επί τή βάσει τής προφορικής διδασκαλίας και τών έκάστοτε αναγνωστικωμένων.

Ε'. Προφορική άσκήσις: Ός εν τή προηγουμένη τάξει, έτι δε άπόδοσις εν τή Γαλλική γλώσση άπλουστάτης περιλήψεως αναγνωστικωμένων τεμαχίων.

ΣΤ'. Πρακτά άσκήσις: Ός εν τή προηγουμένη τάξει.

III. Τάξις Γ'.

Α'. Προσορά: Άσκήσεις ως εν τή Β' τάξει. Έπιμονή εις τήν όρθήν προφοράν και ρυθμικήν έκφοράν τής φράσεως.

Β'. Ανάγνωσις και έρμηνεία έκ καταλλήλου βιβλίου περιγραφών, διηγήσεων και ποιημάτων άναφορικών εις τήν ζωήν τής πόλεως (οικονομικήν, συγχινωνιακήν και πνευματικήν), καθώς επίσης και άγνωστούτων σχετικών πρός τήν ζωήν, τά ήθη, τόν πολιτισμόν και τήν ιστορίαν τών Γάλλων.

Παράλληλως πρός τά πραγματικώ περιεχομένου άγνωστούματα θά περιληφθώ εις τό άγνωστικόν άριθμόν λογοτεχνικών άγνωστούτων. Τα άγνωστούματα δέον να είναι επαγωγικά και κινούται τό ένδιαφέρον τής παιδικής ύψης, μεταξύ δε τούτων θά περιλαμβάνονται: και περικοπαι συγγραφέων και άποσπάσματα ιστορικά λογοτεχνικής αξίας, δυνάμενα να δώσουν εικόνα τής ζωής του Γαλλικού λαού, τής ιστορίας του και τού έντετυμωμένου του πολιτισμού του.

Γ'. Λεξιλόγιον: Τό λεξιλόγιον του άνωτέρου ύλικού δέον να περιέχη 500 τουλάχιστον νέας λέξεις. Απομνημόνευσι τών έκάστοτε άπαντωσών νέων λέξεων και τών ίδιοτύπων γαλλικών έκφορών και άπαγγελίαί από στόθους ένίων έκ τών ποιημάτων. Κατάρτισις όμάδων λέξεων έτυμολογικής και έννοιολογικής συγγενείας και συλλογής γαλλικών, τών συνηθετέρων άπαντωμένων και έκφορών εν τών λίαν συνήθων και άπαραίτητων εις τήν διεξαγωγήν συνομιλίας.

Δ'. Γραμματική και Συντακτικόν: Συστηματικώτερα διδασκαλία τής Γραμματικής εν τή τάξει ταύτη. Ξεανάληψις τών διεξαθέντων και συμπλήρωσις του άνομούλου τυπικού. Χρήσις τών χρόνων τών ρημάτων, έγκλίσεις, μεταστροφικά, κριτάθετα, αυτοπαθή και άπρόσωπα ρήματα. Απαρέμφατον και μετοχή, εννεργητική και παθητική. Έκτανάληψις και συμπλήρωσις τών στοιχειώδεστων συτακτικών φαινομένων εν άντιπροσβολή πρός τά τής Έλληνικής γλώσσης, ίνα άποκτήσουν οι μαθηταί έποπτείαν τής κατασκευής τής γλώσσης.

Ε'. Προφορική άσκήσις: Άπόδοσις περιλήψεων αναγνωστικωμένων τεμαχίων, άκρησις εις τήν ρυθμικήν έκφοράν του λόγου, συθιαλέξεις επί γνωστών και δεδιδασμένων θεμάτων, άπαντήσις εις τιθεμένας έρωτήσεις, άπαγγελίαί ποιημάτων, άπομνημόνευσι έκλεκτών χωρίων, άσματα.

ΣΤ'. Πρακτά άσκήσις: Έγγραφος περιλήψεως αναγνωσθείσας ύλης, γυμνάσματα επί τής διδασθείσας Γραμματικής και του Συντακτικού, έγγραφος συνθέσις (άπλαι) ποικίλου περιεχομένου, παρηλλαγμένη άπόδοσις διδασθέντος κειμένου, μεταφράσεις έκ του Έλληνικού εις τόν Γαλλικόν και τανάκατα.

*Άρθρον 6.

*Άγγλικά.

1. Σκοπός.

Σκοπός τής διδασκαλίας τής Άγγλικής γλώσσης είναι: α) Νά καταστή ήκανός ο μαθητής όπως κατανοή τήν ύμολομένην Άγγλικήν γλώσσαν, αναγνωρίσκη όρθώς και ήκανονοή τά γραπτά τής κείμενα και χρησιμοποιή όρθώς ταύτην προφορικώς και γραπτός.

β) Νά αναπτύξη ο μαθητής τάς πνευματικάς και βουλητικάς του δυνάμεις διά τής κατανόσεως τής ύψης τής Άγγλικής γλώσσης και τής συγκρίσεως αυτής μετά τής Έλληνικής.

γ) Νά άποκτήση συνηθίσαν τών διά τής γλώσσης έκφραζόμενων στοιχείων και ίδιοτύπων τού πνευματικού βίου τών άγγλοφώνων λαών και ίβια του Άγγλικού και του Αμερικανικού και να κατανοή τήν έπίδρασιν αυτού επί τόν σύγχρονον πολιτισμόν, και

3) Νά αποκτήσῃ ἐνδιαφέρον πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἐκτίμησιν ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασσικῆς καὶ νεωτέρας Ἀγγλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐπιστήμης.

2. Διδασκόμενη ὕλη.

1. Τάξις Α'.

Α'. Προφορά: Φωνητικὴ ἀσκήσεις ἰδίᾳ ἐξ ἀφορμῆς συνήμιλλας εἰς θεμάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν μαθητῶν, ἀποβλέπουσαι ὅπως ὁ μαθητὴς ἀκούῃ ἀκριβῶς καὶ προφέρῃ ὀρθῶς καὶ μὲ τὸν πρῶτον τόνον τοῦ ἰδιόζωντος εἰς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν φθόγγου καὶ τὰς λέξεις καὶ φράσεις αὐτῆς. Δύνανται νὰ γίνῃ χρήσις καὶ φωνητικῶν συμβόλων.

Β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία: α) φράσεων καὶ ἀπλουστάτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἐξαγόμενων ἐξ ἀμέστου καὶ ἰσοτιμῶν τῶν πραγμάτων διδασκαλίας, καὶ

β) Ἀναγνωσμάτων καὶ μικρῶν ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Τὰ περιεχόμενον τοῦ διδασκόμενου ὕλικου θὰ ἀναφέρονται εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν σχολικὴν ζωὴν, τὴν οἰκονομίαν, τὰς ἀπλουστεράς κοινωνικὰς σχέσεις, τοὺς ἀριθμούς, τὰ χροῖματα, τὰς διαστάσεις, τὴν διαίρεσιν τοῦ χρόνου, τὰς ἐποχάς, τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, τὴν τροφὴν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν κατοικίαν καὶ τὰ ἐπιπλα. Τὰ ἀναγνωσμάτα θὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλῶσσαν ἀπλὴν καὶ ὁμαλὴν, τὰ δὲ ποιήματα καὶ ἄσματα θὰ ληφθῶσιν ἐκ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς λογοτεχνίας.

Γ'. Λεξιλόγιον: Ἀπομνημονεύσεις τῶν ἐκστότε ἀπαντωσὶ λέξεων καὶ φράσεων, μικρῶν ἰστορημάτων, διαλογῶν, ἰσοτιμιῶν ἐκφράσεων καὶ ἐνίων ποιημάτων καὶ ἄσμάτων.

Τὸ λεξιλόγιον τῆς τάξεως ταύτης θὰ περιλαμβάνῃ περὶ τὰς πεντακοσίας λέξεις (ὀυσιαστικὰ, ἐπίθετα, ρήματα κλπ.) ἐκλεγομένας ἐκ τῶν μᾶλλον εὐχρήστων.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικὴ: Θὰ διδασκῶσιν ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ ἰδίου τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς τὰ κυριώτερα στοιχεία (ἄρθρον, ὀυσιαστικόν, ἐπίθετον, ἀντωνυμίαι, προθέσεις, ἐπιρρηματα, τὰ εὐχρηστότερα ρήματα καὶ τὰ δοθηθέντα) καὶ ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ τὴ θέσιν τῶν λέξεων ἐν τῇ προτάσει. Ἡ ἀφορμὴ θὰ γίνεται πάντοτε ἐκ τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου.

Ε'. Προσορικὴ ἀσκήσεις: Συχνὰ ἀσκήσεις εἰς τὸ ἀγγλικὸν διαλέγεσθαι διὰ συνομιλιῶν ἀνεπερφόμων εἰς τὰ ἐκστότε διδασκόμενα. Χρησιμοποιοῦνται ἐρωτηματικὰ καὶ ἀρνητικὰ ὑποθέματα. Διάλογοι μαθητῶν καὶ ἀπαγγελίαι. Σύνθεσις ἀπλῶν φράσεων, ἀποδομιχὴς ἰδιαιτέρας σημασίας εἰς τὴν θέσιν τῶν λέξεων ἐντὸς τῆς προτάσεως καὶ ἀσκήσις εἰς τὸν σχηματισμὸν ἀπαντήσεων. Αἱ ἀσκήσεις τῆς συνομιλίας θὰ ἀνάγονται εἰς τὰ συνθετὰ θέματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ εἰς τὰ διδασκόμενα ἀντικείμενα.

ΣΤ'. Γραμματικὴ ἀσκήσεις: Ἀντιγραφή κειμένου κατ' οἶκον, συμπλήρωσις τῆς ὑποπροσέτις φράσεων, ἀντικατάστασις λέξεων καὶ τύπων, μετὰβολὴ προτάσεων εἰς ἀρνητικὰ καὶ ἐρωτηματικὰς ἀπαντήσεις εἰς στοιχειώδεις ἐρωτήσεις, σχετιζομένας πρὸς τὰ ἀναγνωσκόμενα ἐν τῇ τάξει, γραφὴ κατ' ὑπαγόρευσιν.

II. Τάξις Β'.

Α. Προφορά: Ἀσκήσις εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν λέξεων καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν τονισμὸν τῶν προτάσεων καὶ τὴν ρυθμικὴν ἑκφορὰν αὐτῶν, συμφωνῶσα πρὸς τὸν ἰδιαιτέρον χαρακτήρα τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

Β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία: Θὰ ἀναγνωσθῶσιν ἐκ καταλλήλου βιβλίου ἀπλὰ περιγραφὰ, διηγήσεις καὶ ποιήματα ἀνεπερφόμα εἰς περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ (σχολεῖον, οἶκος, οἰκονομία, ἡ πόλις καὶ τὸ χωρίον, τὰ ἐνδύματα, ὁ ὄρμος, τὰ ἐπιγγέματα, ὁ καιρὸς κλπ.). Μεταξὺ τῶν ἀναγνωσμάτων, ὅτινα δεόν νὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλῶσσαν ὁμαλὴν καὶ ὀρθήν, θὰ περιλαμβάνονται: καὶ μῦθοι, διηγήσεις, ἱστορίαι ζωῶν, ἄσματα καὶ ποιήματα. Τὸ περιεχόμενον τῶν ἀναγνωσκόμενων ἀποδίδεται ἀγγλιστί.

Γ'. Τὸ Λεξιλόγιον τοῦ ἀνωτέρου ὕλικου πρέπει νὰ κινήται ἐντὸς χιλίων λέξεων, ὧν 500 αἱ διδασκόμεναι κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος καὶ 500 νέαι.

Ἀπομνημονεύσεις τῶν ἐκστότε ἀπαντωσῶν λέξεων καὶ ἰσοτιμιῶν ἐκφράσεων, ἰστορημάτων καὶ ποιημάτων. Κατάρτι-

σις ὁμάδων λέξεων ἐτυμολογικῆς καὶ ἐννοιολογικῆς συγγενείας.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικὴ: Συστηματικώτερα διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ, ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται, ἀντιπαράθεσις πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἵνα γίνῃ σαφὴς ἡ κατασκευὴ ἑκατέρας τῶν γλῶσσῶν. Ἐπαναλήψις τῶν διδασκέντων καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμένου τυπικοῦ, χρήσις τῶν ρημάτων εἰς ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς, χρήσις τῶν ἀκλήτων λέξεων καὶ ἀσκήσις εἰς τὰς ἰσοτιμιακὰς ἐκφράσεις τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ εἰς τὰς ἰσοτιμίας τῆς Ἀγγλικῆς συντάξεως.

Ε'. Προσορικὴ ἀσκήσις: Ἀπόδοσις περιλήψεων ἀναγνωσκόμενων τεμαχίων, ἀσκήσις εἰς τὴν ρυθμικὴν ἑκφορὰν τοῦ λόγου, συνδιαλέξεις ἐπὶ γνωστῶν καὶ δεδιδαγμένων θεμάτων καὶ βραχεῖαι ὁμιλίαι ἐπὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ἀπαντήσεις εἰς τιθεμένας ἐρωτήσεις, ἀπαγγελίαι ποιημάτων, ἀπομνημονεύσεις ἐκλεκτῶν χωρίων καὶ ἄσμάτων.

ΣΤ'. Γραμματικὴ ἀσκήσις. Γραμμὴ περιλήψεως ἀναγνωσθείσης ὕλης, γυμνάσματα ἐπὶ τῆς διδασκόμενης Γραμματικῆς καὶ Συντακτικῆς, ἀπλὰ γραμματικὴ συνθέσις ποικίλου περιεχομένου, παρηλαγμένη ἀπόδοσις διδασκέντων κειμένων, σύνταξις ἀπαντήσεων εἰς ἐρωτήσεις, συμπλήρωσις προτάσεων, μετατροπὴ ἀποροτικῶν εἰς καταφατικὰς, ἀναστροφῆσι μικρῶν διηγημάτων, μετατροπὴ κειμένου ποιημάτων εἰς πεζὴν ἀπόδοσιν, μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικήν, σύνταξις ἐπιστολῶν καὶ συντάμων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐπὶ θεμάτων τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς.

III. Τάξις Γ'.

Α'. Προφορά: Ἀσκήσις εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν φθόγγων τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς τὸν ὀρθὸν τονισμὸν καὶ τὴν ρυθμικὴν ἑκφορὰν τῶν προτάσεων κατὰ τὸν ἰδιαιτέρον χαρακτήρα τῆς γλώσσης ταύτης.

Β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία: Θὰ ἀναγνωσθῶσιν ἐκ καταλλήλου βιβλίου περιγραφὰ, διηγήσεις καὶ ποιήματα ἀνεπερφόμα εἰς θέματα σχετικὰ πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ, τὴν φύσιν, τὰς ἐποχάς, τὴν ζωὴν τῆς πόλεως, ὀικονομικὴν, συγκοινωνιακὴν καὶ πνευματικὴν, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀναγνωσμάτα ἐπαγωγὰ κινούντα τὸ διαφερόν τῆς παιδικῆς ψυχῆς καὶ ἄλλα ἀνεπερφόμα εἰς χαρακτηριστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς ζωῆς. Ἡ ἀνάγνωσις θὰ γίνεται γωνυαία τῇ φωνῇ, χωρὶς νὰ ἀπαγορεύεται ἡ χρήσις τῆς σιωπηρᾶς ἀναγνωσέως.

Γ'. Λεξιλόγιον: Τὸ διδακτικὸν βιβλίον θὰ κινήται ἐντὸς περιωρίου 1500 λέξεων, ὧν 1000 αἱ προδιδασκόμεναι εἰς τὰς προηγουμένας δύο τάξεις καὶ 500 αἱ ἄνωτοι. Ἀπομνημονεύσεις τοῦ λεξιλογικοῦ θησαυροῦ δι' ἐντάξεως αὐτοῦ εἰς καταλλήλους φράσεις ἀπομνημονευόμενας. Ἀπομνημονεύσεις ἰσοτιμιῶν ἐκφράσεων τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ ποιημάτων. Κατάρτισις ὁμάδων λέξεων ἐτυμολογικῆς καὶ ἐννοιολογικῆς συγγενείας.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικὴ: Συστηματικώτερα διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται ἀντιπαράθεσις πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἵνα γίνῃ σαφὴς ἡ κατασκευὴ ἑκατέρας τῶν γλῶσσῶν. Ἐπαναλήψις τῶν διδασκέντων καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμένου τυπικοῦ. Χρήσις τῶν ρημάτων εἰς ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς, χρήσις τῶν ἀκλήτων λέξεων καὶ ἀσκήσις εἰς τὰς ἰσοτιμιακὰς ἐκφράσεις τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ εἰς τὰς ἰσοτιμίας τῆς Ἀγγλικῆς συντάξεως.

Ε'. Προσορικὴ ἀσκήσις: Ἀπόδοσις περιλήψεων ἀναγνωσκόμενων τεμαχίων, ἀσκήσις εἰς τὴν ρυθμικὴν ἑκφορὰν τοῦ λόγου, συνδιαλέξεις ἐπὶ γνωστῶν καὶ δεδιδαγμένων θεμάτων καὶ βραχεῖαι ὁμιλίαι ἐπὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ἀπαντήσεις εἰς τιθεμένας ἐρωτήσεις, ἀπαγγελίαι ποιημάτων, ἀπομνημονεύσεις ἐκλεκτῶν χωρίων καὶ ἄσμάτων.

ΣΤ'. Γραμματικὴ ἀσκήσις. Γραμμὴ περιλήψεως ἀναγνωσθείσης ὕλης, γυμνάσματα ἐπὶ τῆς διδασκόμενης Γραμματικῆς καὶ Συντακτικῆς, ἀπλὰ γραμματικὴ συνθέσις ποικίλου περιεχομένου, παρηλαγμένη ἀπόδοσις διδασκέντων κειμένων, σύντα-

εις ἀπάντησιν εἰς ἐρωτήσεις, συμπλήρωσις προτάσεων. μετατροπὴ ἀπορτικῶν εἰς καταρτικὰς, ἀνασύνθεσις μικρῶν διηγημάτων, μετατροπὴ κειμένων πικιωμάτων εἰς πεζὴν ἀπόδρασην, μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικήν, σύνταξις ἐπιστολῶν καὶ συντόμων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐπὶ θεμάτων τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς.

* Ἀρθρον 7.

Ἱστορία.

1. Σκοπός.

Σκοπός τῆς διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας εἶναι ὅπως υποβοηθήσῃ τὸν μαθητὴν ἐν σχηματίζῃ τῆς βίαν εἰκόνα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, νὰ γνωρίσῃ τὴν πατρίδα τὸν ἐν τῇ ἐξελίξει αὐτῆς διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ νὰ λάβῃ συνειδητὴν τῶν ἐναντι αὐτῆς καθήκοντων.

Εἰδικώτερον ἡ διδασκαλία τῆς Ἱστορίας θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν Γνωστικὴν τῆς Α' βαθμίδος διὰ παραστατικῆς ἐξεκινούσεως τῶν ιστορικῶν προσώπων, γεγονότων καὶ καταστάσεων, ὅπως γνωρίσουν τὸ πολυπλευρὸν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ τὸ πολυπλοκὸν τῶν παραγόντων τοῦ ιστορικοῦ εἴδους καὶ τῶν σχέσεων τούτων.

Ὅπως δὲ ἡ γνώσις τῆς οὐσίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἀνθρώπων κρατῶν καὶ τῶν κινήσεων τῆς δράσεώς των, ἡ κατανοήσις τῆς πολιτικῆς ζωῆς ὡς συγκρούσεως καὶ ἐξισορροπήσεως τῶν διαφόρων ἀντιμαχουμένων τάσεων καὶ δυνάμεων ἐν τῇ ιστορικῇ βίῃ, ἡ διαπίστωσις τῆς χρονικῆς καὶ αιτιολογικῆς ἀλληλοσχίας καὶ ἀλληλεξαρτήσεως τῶν γεγονότων καὶ ἡ φέρουσιν καὶ ἐκτίμησις τῶν ζωσῶν κοινωνικῶν μορφῶν τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος, οἱ τοῦ πολιτεύματος, ἡ δικαιοσύνη, τὸ δίκαιον, ἡ ὀργάνωσις τῶν πολιτῶν, ἡ δημοκρατία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ τέχνη. θὰ ὀδηγήσῃ τὸν μαθητὴν εἰς γνωρίσασιν ιστορικῆν συνειδητὴν, ἣτοι εἰς ἀφαρτὴν γνώσιν καὶ ὄρθην κρίσιν τῶν μεγάλων ιστορικῶν γεγονότων, εἰς κατανοήσιν τῆς ἀλληλεξαρτήσεως τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς παγκοσμίου Ἱστορίας, εἰς ἀφοσίωσιν καὶ ἐνεργὸν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἱστορικὴν παράδοσιν τοῦ λαοῦ μας καὶ τέλος εἰς προθυμίαν πρὸς συμμετοχὴν καὶ πρὸς συγκρατῆν εἰς πάσαν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους του ἐνέργειαν καὶ θυσίαν ὡς πολίτου, καὶ ἐπειθὴ τὸ ἔθνος ἀποτελεῖ τὸν κυριώτερον φορέα ἐν τῇ αἰσθητοποίησιν τῶν ιστορικῶν σχέσεων, καὶ ὑπὲρ τῆς εὐρύτερας κοινωνικῆς μονάδος, ἣτοι τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει.

2. Διδακτέα ὄλη.

1. Τάξις Α'.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μετὰ συντομωτάτης ἱστορίας τῶν Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν λαῶν (Αἰγυπτίων, Ἀσσυρίων, Βαβυλωνίων, Φοινίκων, Ἑβραίων, Μήδων καὶ Περσῶν).

II. Τάξις Β'.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν διδοθέντων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μέχρι τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ στοιχείων τῆς Ρωμαϊκῆς Ἱστορίας, καὶ τῆς Ἱστορίας τῶν μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων, μέχρι τῆς ἱερᾶς Συμμαχίας.

III. Τάξις Γ'.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῶν καθ' ἡμέρας χρόνων μετὰ στοιχείων τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας τοῦ 19' καὶ Κ' αἰῶνος. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῶν περιόδων τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας.

* Ἀρθρον 8.

Ἄγωγὸς τοῦ πολίτου.

1. Σκοπός.

Σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Ἀγωγῆς τοῦ πολίτου εἶναι νὰ υποβοηθήσῃ τοὺς νέους ὅπως 1) συνειδητοποιήσῃ τὴν ἐξάρτησιν τὸν ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Κοινωνίας, 2) μνησθῆσιν εἰς τοὺς θεμελίους τῆς εἰς Κράτος ὀργανωμένης κοινωνίας καὶ 3) κατανοήσῃ ἐνεργητικῶς τὰ πολιτικὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ πολίτου, ὅτινα πάντα ἀποτελοῦν προϋποθέσιν τῆς ὀμάλως καὶ ἐνσυνείδητου ἐντάξεως τοῦ νέου ὡς ἀνεξαρτήτου προσωπικότητος εἰς τὴν πολιτικὴν κοινότητα.

2. Διδακτέα ὄλη.

Τάξις Γ'.

Κοινωνία — ἔθνος — Κράτος.

Πολίτευμα — Εἰρήνῃ πολιτευμάτων — Βραχεία ἀνασκόπησις τῶν Ἑλληνικῶν πολιτευμάτων.

Σύνταγμα — Τὸ Σύνταγμα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος — Τὸ ἰσχύον Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος.

Ὄργανωσις νομοθετικῆς, δικαιοκτικῆς καὶ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Ἀρμοδιότητες τῶν Ὑπουργῶν. Διοικητικὴ διαίρεσις. Τοπικὴ αὐτοδιοίκησις. Συμβούλια.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος — Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ὀργάνωσις — Ἡ ἀσφάλεια τῆς χώρας.

Τὰ δημοσιονομικὰ — Ὁ προϋπολογισμός.

Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ πολίτου.

Πατρίς — Ἑθνικὰ σύμβολα καὶ μνημεῖα — Ἑθνικὰ ἔθραϊ καὶ ἐπίτοια — Ἑθνικὸς ὕμνος.

Οἱ κυριώτεροι διεθνῆς θεσμοί. Τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον τῆς Χάγης. Ὁ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς — Ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ — Τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης — Ὁ Ὄργανισμὸς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας — Τὸ Διεθνὲς Πραξίον Ἐργασίας κ.λ.π. — Ὁ Ὄργανισμὸς Ἠνωμένων Ἐθνῶν (O.H.E.) — Αἱ διεθνῆς συμμαχίαι.

* Ἀρθρον 9.

Σπουδὴ τοῦ περιβάλλοντος.

1. Σκοπός.

Σκοπός τοῦ μαθήματος εἶναι νὰ φέρῃ τοὺς μαθητὰς εἰς συστηματικώτερον πρὸς ἐπαρῆν καὶ γνωρίσασιν πρὸς τὸν περιβάλλοντα αὐτοῦ κόσμον, τὴν τε φύσιν καὶ τὸν πρακτικὸν βίον καὶ νὰ καταδείξῃ εἰς αὐτοὺς τὰς προκρίτας εἰς τὴν μαθητικὴν παρατήρησιν καὶ σπουδῆν δραστηριότητας τῶν ἀνθρώπων πρὸς καθυστάξεσιν καὶ ἐπιμαρτέλλουσιν τῆς φύσεως, ὡς ἐκδηλοῦνται εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Διὰ τοῦ μαθήματος δὲν ἐπιχειρεῖται ἡ ἐπαγγελματικὴ μόρφωσις τῶν μαθητῶν, ἀλλ' ἁπλῶς ἡ διέγερσις ἢ ἡ διακρίβωσις τῶν προτιμήσεων αὐτῶν πρὸς τὰ πρακτικὰ ἐπαγγελματικὰ καθήκοντα καὶ ἡ ἐνημέρωσις αὐτῶν μετὰ τοὺς τεχνολογικὸν λέξιόλογον, ὥστε νὰ ἀναπτυχθῇ ἢ πρὸς τὰ ἐπαγγέλματα καὶ τὰς πρακτικὰς ἀσχολίας ἐκτίμησις τῶν μαθητῶν.

Τάξις Β'.

2. Διδακτέα ὄλη.

Δεδομένου ὅτι τὸ περιβάλλον γενικῶς παρουσιάζει πλουσιωτάτην ποικιλίαν, διαφέρει δὲ οὐσιωδῶς ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, εἶναι προφανές ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῇ στερεώτως καὶ ἐνιαῖα διὰ ὅλα τὰ σχολεῖα ἡ διδακτέα ὄλη, διότι αὐτὴ θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου καὶ τῆς περιφέρειας του. Ἐπαρκῶς εἶναι ἀκόμηον ὅπως εἰς ἕκαστον σχολεῖον ἡ διδακτέα ὄλη τοῦ ἐτους καθορίζηται ἐν ἀρχῇ τοῦ σχολικοῦ ἐτους ἐν εἰδικῇ παιδαγωγικῇ συνεδρίᾳ τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκόντων.

Διὰ τὴν υποβοήθησιν τοῦ προγραμματισμοῦ τοῦ μαθήματος παρέχονται ἑνδεικτικῶς αἱ κατωτέρω ὑποκείμεναι:

α) Θὰ ἐξετασθῶν συστηματικῶς ἐν ἡλείσιν προϊόντων, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατὰ κύριον λόγον συγκεντρῶνται ἡ δραστηριότης τοῦ τόπου ἢ τῆς περιφέρειας (σταφίς, ἑσπεριδιδῆ, ἔλαιον, βάμβαξ, ὄρυζα, καπνός, οἶνος, δημητριακὰ, μεταλλεύματα κ.λ.π.). Ἡ ἐξέτασις θὰ γίνῃ ἐπὶ ἐπιπέδου γεωγραφικῆς, ἐπιστημονικῆς, οἰκονομικῆς καὶ ἐμπειρικῆς, ἣτοι θὰ ἐξετασθῇ ἡ παραγωγή ἢ προϊόντος, οἱ τρόποι τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ, ἡ ἐπεξεργασία, ἡ μεταφορά, ἡ διανομὴ καὶ ἡ κατανάλωσις αὐτοῦ.

β) Θὰ ἐξετασθῶν τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν ἐπιχωριαζόντων ἐπαγγελματῶν καὶ οἱ ὅροι τῆς λειτουργίας των, ἰδιαιτέρως δὲ ἡ βιοτεχνικὴ ἐπίβασις τῶν κατοικῶν, ὅπου σημαῖεται τοιοῦτο εἶδος δραστηριότητος, ὡς ξυλοτεχνία, μεταλλοτεχνία, κεντητικὴ, ἀγγειοπλαστικὴ κ.λ.π. καθὼς καὶ αἱ χαρακτηριστικὰ ἀσχολία των, ὡς ἀλιεῖα, κτηνοτροφία, μελισσοκομία κ.λ.π.

γ) Θὰ ἐξετασθῶν τὰ ἐνδεχομένως ὑπάρχοντα ἐν τῇ περιγῇ μνημεῖα τοῦ ιστορικοῦ μας βίου, γραφικὰ τοπία καὶ τὰ ἐν γένει ἀξιοθέατα, ἐν ὅποι τῆς τουριστικῆς αὐτῶν ἀξίας, θὰ συνεξετασθῶν δὲ οἱ ὅροι καὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας

γίας των υπαρχουσών εν τῷ τόπῳ Ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων).

β) Ἄξι ἐξετασθῶν ἐπίσης οἱ ὄροι καὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐγκαταστάσεως καὶ λειτουργίας ἐπιχειρήσεων τινῶν, ἢ ὀργανισμῶν δημοσίων ἢ δημοσίων ὀφελείας, ἢ τοῦ Ο.Τ.Ε. τῶν Ταχυδρομείων, τῆς Δ.Ε.Η., Ἑταιρείας Ἑθνεύσεως, Μηχανικῆς Καλλιεργείας, Ταμιευτηρίου, Συνεταιρισμῶν, Βιβλιοθήκης κ.λπ.

Πρακτικὰ ἀσκήσεις:

Ἡ κατὰ τὸ πρόγραμμά διδασκαλία δὲ συμπληροῦται καὶ διὰ πρακτικῶν φύσεως ἀσκήσεων τινῶν, ὅσαι αἰ διὰ ἑνδεικτικῶν χαρακτῆρα ἀναγράφονται ἐν τοῖς ἐπιπέποις:

α) Καταρτισμὸς σχολικοῦ μουσείου, περιέχοντος συλλογὰς σχετικὰς πρὸς τὰ προϊόντα τοῦ τόπου καὶ δείγματα τῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων, ὡς καὶ λαογραφικοῦ τοπικοῦ Μουσείου.

β) Ἀσκήσεις εἰς τὴν χρησιμοποίησιν διαφόρων καταλόγων, ὡς τηλεφωνικοῦ Ὀδηγοῦ, ἑμποροβιομηχανικοῦ ὁδηγοῦ, βρομολογίων αυτοκινήτων, σιδηροδρόμων, ἀεροπολικῶν, ἀεροπορικῶν.

γ) Ἀσκήσεις εἰς τοῦχοβρῆμαξ ἀποστολὰς πάσης φύσεως καὶ τὴν σήμανσιν τούτων (ἐπιστολαί, δελτάρια, συστημένα, ἐπιφυλλοί, ἐπιταγαί, μικροδέματα, δείγματα ἀνευ ἀξίας, δέματα ἀπλὰ καὶ συστημένα, σήμανσις ἐντύπων, βιβλίων, ἐφημερίδων, συντάξεις τηλεγραμμάτων κ.λπ.).

δ) Ἀσκήσεις εἰς ὀργάνωσιν ἀρχείου μετὰ ταξινομήσεως κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, κατ' αὐθόνα ἀριθμῶν, ἀλφαριθμητικῶς. Χρῆσις τῶν φακέλων, DOSSIERS, CLASSEURS, δελτιοθήκης καὶ ἀποβελτίσεως, χρῆσις διατηρητῶν (PERFORATEURS).

ε) Ἀσκήσεις εἰς καταρτισμὸν προγράμματος ταξιδίων μετὰ προπολιτισμῶν, διὰ καταρτισμῶν βρομολογίων μετὰ συγχερισμένα συγκοινωνιακὰ μέσα, διαγχιζόμενας πόλεις, ἀποστάσεις, Ξενοδοχεία καὶ τιμὰς, ὅσας τὴν τουριστικῶν διαφημιστικῶν φυλλαδίων καὶ ἄλλων σχετικῶν δημοσιευμάτων καὶ πληροφοριῶν.

στ) Ἀσκήσεις εἰς τὸν καταρτισμὸν πλήρους λεξιλογίου τῆς τεχνικῆς ὀρολογίας τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν εἶδους ἐργασίας ἢ ἐπαγγέλματος.

* Ἀρθρον 10.

Γεωγραφία.

1. Σκοπός:

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας εἶναι: α) Νὰ παράσχω εἰς τοὺς μαθητὰς ὅσον τὸ δυνατόν πληρῶτερον γνῶσιν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ὡς πεδίου τοῦ ἀνθρωπίνου εἴου, β) νὰ καταδείξῃ τὴν ὑπάρχουσαν στενὴν σχέσιν τῶν γεωγραφικῶν ὄρων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀφ' ἑτέρου, ἡγοῖ τὴν ἐπίδρασιν τῆς φύσεως ἐπὶ τῶν κατοίκων καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν κατοίκων πρὸς διαμόρφωσιν τοῦ περιβάλλοντος ἀναλόγως τῶν ἰκανοτήτων αὐτῶν, εἰς τρόπον ὡστε ὁ μαθητὴς νὰ καταστή ἰκανὸς ὅπως διαμορφώσῃ γεωγραφικὴν σκέψιν, βυνόμενος νὰ συνάγῃ ἐκ διαφόρων γεωγραφικῶν δεδομένων ἀσφαλῆ κατὰ τὸ μέλλον καὶ ἕτην συμπεράσματα καὶ γ) νὰ καλλιεργῇ τὴν ἀγάπην τοῦ μαθητοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς ἰδιουτικῆς τῶν ἄλλων λαῶν τῆς γῆς τὴν συμπάθειαν πρὸς αὐτοὺς καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διεθνούς συνεργασίας καὶ ἀμοιβαίας βοηθείας, ἐπιτυγχανομένης οὕτω σημαντικῆς συμβολῆς εἰς τὴν πολιτικὴν ἀγωγήν τῶν νέων.

2. Διδακτέα ὕλη:

Α. Τάξις Α'.

Α) Κατὰ τὸ Α' ἔξάμηνον: Ἡ Γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα, σχῆμα, μέθοδος, κινήσεις τῆς Γῆς. Γεωγραφικὰ συστατικὰ ἐνὸς τόπου. Ἐνδογενὴ καὶ ἑξωγενὴ γεωλογικὰ φαινόμενα. Στόμαχος γεωλογικῆς ἱστορίας τῆς Γῆς.

Τὸ κλίμα καὶ οἱ παράγοντες αὐτοῦ. Οἱ κυριώτεροι τύποι κλίματος. Τὰ θαλάσσια ρεύματα.

Ἀνακαταστάσις τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς. Γεωγραφικὸι χάρται. Ἀνάγνωσις καὶ χρῆσις τῶν χαρτῶν.

Β) Κατὰ τὸ Β' ἔξάμηνον: Ἡ Εὐρώπη ἐν τῷ συνόλῳ τῆς (Φυσικογεωγραφικῆς ἐξέτασις αὐτῆς).

Τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης (ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας) κατὰ μεγάλας γεωγραφικὰς περιοχὰς (Βαλκανικὴ Χερσονήσος, Νότιος, Δυτικὴ, Κεντρικὴ καὶ Βόρειος Εὐρώπη).

Ἀνασκόπησις τῆς Εὐρώπης ἀπὸ ἑθνογεωγραφικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως.

II. Τάξις Β'.

Αἱ Ἡπειροὶ ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης. Ἀσία καὶ Εὐρωπαϊκὴ Ρωσία, Ἀφρικὴ, Ἀμερική, Ὀκεανία καὶ Πολικαὶ περιοχαί.

Ἐκαστὴ Ἡπειροῦ θὰ ἐξετασθῇ ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς διαίρεσός τῆς, εἰς τρῶν ὡστε νὰ ἐξεχθῶν τὰ κύρια γεωγραφικὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς καὶ τῶν γεωγραφικῶν φυσικῶν περιοχῶν τῆς.

Αἱ ἀπακολουθοῦσαι καθ' ἑκαστὸν ἐξέτασις τῶν κρατῶν ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς Γεωγραφίας θὰ περιορισθῇ εἰς τὰ σπουδαιότερα τούτων καὶ εἰς τὰ σχέσιν ἔχοντα μετὰ τὴν Ἑλλάδα.

Τὰ ὑπόλοιπα κράτη θὰ ἐξετασθῶν βραδύτως κατὰ Φυσικὰς Γεωγραφικὰς περιοχὰς, ὡστε νὰ ἐξεχθῶν τὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ καὶ αἰ αὐτοῖσι ἐπισημασθῶν.

Τὰ σπουδαιότερα χαρακτηριστικὰ προϊόντα ἐκαστῆς ἡπείρου. Τὰ μέγιστα κέντρα ἐμπορίου καὶ διαμνησίας. Αἱ οἰκονομικὰ σχέσεις μεταξῦ τῶν. Αἱ σπουδαιότεραι ὁδοὶ συγκοινωνίας κ.λπ.

III. Τάξις Γ'.

Ἡ Ἑλλάς: Γενικὴ φυσικογεωγραφικὴ ἐξέτασις αὐτῆς καὶ ἀναγνώρισις τῶν μεγάλων φυσικῶν περιοχῶν τῆς.

Ἐξέτασις ἐκαστῆς τῶν περιοχῶν τούτων ἀπὸ ἀπόψεως φυσικῆς, οἰκονομικῆς, δημογραφικῆς καὶ διοικητικῆς.

Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος: Γεωλογικὴ κατασκευὴ καὶ μορφολογία, κλίμα, πληθυσμὸς.

Ἡ Ἑθνικὴ οἰκονομία τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ παράγοντες αὐτῆς (παράγωγη, ἐμπόριον, ναυτιλία, τουρισμός, οἰκονομικὰ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὸν λοιπὸν κόσμον).

Ὁ ἔξω Ἑλληνισμὸς καὶ ἡ συμβολὴ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Οἰκονομίαν καὶ πρῶτον.

* Ἀρθρον 11.

Μαθηματικά.

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν εἶναι:

α) Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἰκανότητος τῶν μαθητῶν: 1) εἰς τὴν ἀσφαλῆ, εὐκόλῳ καὶ ταχεῖαν ἐκτέλεσιν ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν μετὰ διάφορα εἶδη ἀριθμῶν καὶ εἰς τὴν ἀκριβῆ ἀντιλήψιν τῶν γεωμετρικῶν μορφῶν, τῶν ἰσοτήτων τῶν καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεων τῶν, καὶ 2) εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀμοιβαίας ἐξαρτήσεως τῶν μεταβλητῶν μεγεθῶν καὶ ποσῶν ἐπὶ πᾶσι τῆς ἐπὶ τῶν μαθητῶν αὐτοτελοῦς λύσεως προβλημάτων τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς καὶ τῆς ἀκριβεστερας κατανοήσεως, τῶν ἀντιπεριεμένων καὶ φαινομένων τοῦ περιβάλλοντος διὰ τὸ μαθηματικὸν προσδιορισμὸν τῆς μορφῆς, τῶν διαστάσεων, τοῦ πλῆθους καὶ τῶν ἐνόμενων μεταξῦ αὐτῶν σχέσεων.

β) Ἡ ἐξοικειωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν μαθηματικὸν τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν καὶ εἰς τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀκρίβειαν, τάξιν καὶ ἀντικειμενικότητα, δι' ὧν τὸ ἕκαστον προφασίζεται ἀπὸ τε τῶν ὑπερῶν δογματικῶν καὶ τῶν μηδενιστικῶν σκεπτικισμῶν, ὡς καὶ τὴν μετὰ σφαιρικῆς καὶ περιεκτικότητος διατύπωσιν τῶν σχετικῶν νοημάτων.

γ) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν μέρφωσις τῆς ἀντιλήξεως δι' ἡ Μαθηματικὴ εἶναι αὐτελοῦς διατεταγμένη ἐπιστήμη, συντελοῦσα εἰς τὴν λύσιν σπουδαιωτάτων προβλημάτων τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς καὶ σημαντικώτατα βοηθοῦσα εἰς τὴν ἐν γένει ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ ὡς νοεῖται οὕτως σήμερον ὑπὸ τὴν ἀρχαῖον πνευματὸν-τεχνικὴν ὑφήν του.

2. Διδακτέα ὕλη.

Α. Τάξις Α'.

Α) Ἀριθμητικὴ (Α' καὶ Β' ἔξάμηνον 2 ὄροι ἑδοματικῆς).

Ἐκείνοι τοὶ ἀριθμοὶ: Σύντομος πραγματεύσει τῶν θεμάτων: ἔννοια τοῦ ἀριθμοῦ, δεκαδικὸν σύστημα ἀριθμητικῆς, προφορικὴ καὶ γραφικὴ ἀριθμολογία, Ἑλληνικὴ καὶ Ῥωμαϊκὴ γραφικὴ τῶν ἀκεραίων. Ἰσοί καὶ ἀνισοὶ ἀριθμοὶ, διάταξις τῶν ἀριθμῶν.

Πρόσθεσις ἀκεραίων ἀριθμῶν: Ἡ ἔννοια τῆς προσθέσεως, σαφῆς ἐπιδείξει δι' ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων τῆς ἀντιμεταθετικῆς ἰδιότητος $a+b = b+a$ καὶ τῆς προσεταιριστικῆς ἰδιότητος $(a+b)+\gamma = a+(b+\gamma)$. Αἱ λοιπὰ κυριώτερα ἰδιότητες ἐπὶ περιπτώσεων πολλῶν προσθετῶν ὑπὸ μορφήν παραδειγμάτων καὶ ἀσκήσεων. Ἐξήγησις τῆς πορείας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προσθέσεως βάσει τῶν θεμελιωδῶν ἰδιοτήτων, ἀσκήσις εἰς τὸν ἀπὸ μνήμης λογιζομένων. Ἀπλὰ προβλήματα.

Ἀφαιρέσις ἀκεραίων ἀριθμῶν. Σαφῆς διάκρισις τῶν ἐννοιών: «ὕψλοιστοι» καὶ «αἰσφορὰ». Εἰσαγωγή τοῦ ἄγνωστου x . Ἡ ἰδιότης: $a-b = (a+x)-(b+x)$. Ἐξήγησις τῆς πορείας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀφαιρέσεως. Αἱ λοιπὰ κυριώτερα ἰδιότητες βάσει ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων. Ἀσκήσις εἰς τὸν ἀπὸ μνήμης λογιζομένων, προβλήματα συνδυάζοντα προσθετοὺς καὶ ἀφαιρέσεις.

Πολλαπλασιασμὸς ἀκεραίων ἀριθμῶν. Ἡ ἔννοια τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Σαφῆς ἐπιδείξει δι' ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων, τῆς ἀντιμεταθετικῆς ἰδιότητος $a\beta = \beta a$, τῆς προσεταιριστικῆς ἰδιότητος $(a\beta)\chi = a(\beta\chi)$ καὶ τῆς ἐπιμεριστικῆς ἰδιότητος $a\chi(b+\gamma) = a\chi b + a\chi\gamma$. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ πολλαπλασιασμοῦ καὶ ἡ ἔσασιν διὰ τοῦ 9. Γινόμενον πολλῶν παραγόντων καὶ αἱ κυριώτερα τῶν λοιπῶν ἰδιοτήτων. Ἀσκήσις εἰς τὸν ἀπὸ μνήμης λογιζομένων καὶ ἀπλὰ προβλήματα συνδυάζοντα πράξεις περισσοτέρας τῆς μίαις. Εἰσαγωγή καὶ χρῆσις τοῦ ἄγνωστου x .

Διαίρεσις ἀκεραίων ἀριθμῶν. Σαφῆς διάκρισις τῶν ἐννοιών: «μεριστὸν» καὶ «μειρέτησι». Αἱ κυριώτερα ἰδιότητες βάσει ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων. Πρώτη εἰσαγωγή εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου, σύγκρισις δύο ποσῶν διὰ τῆς διαφορᾶς καὶ τοῦ λόγου αὐτῶν. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαίρεσεως καὶ ἡ ἔσασιν αὐτῆς διὰ τοῦ 9. Ἀπλὰ προβλήματα συνδυάζοντα πράξεις περισσοτέρας τῆς μίαις. Εἰσαγωγή καὶ χρῆσις τοῦ ἄγνωστου x εἰς τὰ διαφόρα ἀριθμητικὰ παραδείγματα. Ἡ μέθοδος τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα (λόγος ἀκεραίου). Διαιρετότης. Δυνάμεις: πολλαπλασιασμὸς καὶ διαίρεσις. Ἀνάλυσις ἀριθμοῦ εἰς τοὺς πρώτους παράγοντας. Ἐβρεσις ΕΚΠ καὶ ΜΚΑ.

Κλάσματα. Ἐννοια τοῦ κλάσματος. Ἰσοδυναμία κλασμάτων. Αἱ τέσσαρες πράξεις μεταξύ κοινῶν κλασμάτων. Ἰσχύς τῶν τριῶν θεμελιωδῶν νόμων (ἀντιμεταθετικῶς, προσεταιριστικῶς, ἐπιμεριστικῶς) εἰς πράξεις μὲ κλάσματα, ὅσπερ ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων. Αἱ τέσσαρες πράξεις μεταξύ μεικτῶν, ἀκεραίων καὶ κλασμάτων διὰ τροπῆς εἰς κλάσματα καὶ ἐν συνεχείᾳ, μέσῳ καταλλήλων ἐφαρμογῶν καὶ ἀσκήσεων, διὰ τῆς συντομοτέρης ἐκτέλεσεως μεθόδου. Δεκαδικὸν ἀριθμὸν καὶ αἱ μεταξὺ τῶν τέσσαρες πράξεις. Ἡ ἔννοια τοῦ περιοδικοῦ ἀριθμοῦ. Ἀπλὰ προβλήματα, εἰσαγωγή καὶ χρῆσις τοῦ ἄγνωστου x κατὰ διαφόρους περιπτώσεις. Ἀναγωγή εἰς τὴν μονάδα.

Τετραγωνικὴ ρίζα καὶ ἔβρεσις αὐτῆς. Ἐννοια τοῦ ἀρρήτου ἀριθμοῦ. Αἱ κυριώτερα μονάδες μετρήσεως (συμμεγεῖς ἀριθμοὶ) καὶ αἱ μεταξὺ τῶν πράξεις. Ἀναλογία. Ἀπλὴ μέθοδος τῶν τριῶν. Ποσοτὰ, προβλήματα μὲ ἀλληλεπλήρη ποσοτὰ.

Β) Ἐνορατικὴ (Πρακτικὴ) Γεωμετρία. (Α' καὶ Β' ἐξάμηνον 2 ὧραι ἐβδομαδιαίως).

Ἐποπτικὴ ἐξέτασις τῶν ἀπλουστερῶν γεωμετρικῶν στερεῶν. Τὰ κυριώτερα ἐπίπεδα σχήματα (γραμμαί, γωνία, εὐθύγραμμα σχήματα, κύκλος) καὶ ἰδιότητες αὐτῶν ἐποπτικῶς διαπιστοῦμενα. Ἀπλοῦστα γεωμετρικὰ προβλήματα λύμενα μὲ τὴν βοήθειαν κανόνος, γνώμονος καὶ διασθέντος.

Κλίμαξ Μεταφορὰ εὐθύγραμμου τμήματος ἐπὶ χάρτου (ἄμια εὐθύγραμμα σχήματα). Μέτρησις εὐθύγραμμων σχημάτων.

II. Τάξις Β'.

Α) Ἀριθμητικὴ (Α' ἐξάμηνον 2 ὧραι ἐβδομαδιαίως).
Σύντομος μέθοδος τῶν τριῶν. Προβλήματα τόκου. Προεβόλησις γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς (κρίσις ἐξωτερικῶς).

Ἐβρεσις τόκου διὰ τῶν τετραγώνων καὶ διὰ τοῦ σταθεροῦ διακρέτου. Ἐβρεσις τόκου διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἀπλῶν μερῶν (κεφάλαιον—τόκος). Μέσων ἐπιτόκων. Κοινὴ λήξις γραμματίου. Ἰσοδυναμία γραμμάτων. Πίνακον προεβόλησεως.

Μερίσματα εἰς μέρη ἀνάλογα. Μείξεις, κράματα (δύο ἢ καὶ περισσοτέρα μετρουόμενα εἶδη).

Λύσις προβλημάτων β' ἐλαῶν τῶν δυνατῶν μεθόδων καὶ ἐπὶ πάσης τῆς δὲ διαταξίας ὕλης.

Πίνακός τις στατιστικῶν δεδομένων, συγκρίσις, γραφικὴ παραστάσις. Ἀριθμητικὸς μέσος, διάμεσος, σκεπὲρ ἀπόκλισις.

Τήρησις ἐπιθλίων κατὰ τὸ ἀπλογραφικόν σύστημα. Ὑποχρωματικὰ ἐπιθλία (ἀποθήκη καὶ ἡμερολόγιον). Β: ἐθλον ἰτολογιμοῦ.

Β) Ἐνορατικὴ (Πρακτικὴ) Γεωμετρία.

(Α' ἐξάμηνον 2 ὧραι ἐβδομαδιαίως).

Λεπτομερὴς ἐποπτικὴ ἐξέτασις τῶν ἰδιοτήτων καὶ μετρήσεως τῶν ἐξῆς στερεῶν κύβου, παραλληλεπίπεδου, πρίσματος, κολούρου κυρτοῦ, κυρτοῦ, σφαιρικοῦ, κωνίου, κολούρου κώνου, σφαιρῆς. Σχηματικὰ προβλήματα.

Γ) Ἀλγεβρα (Β' ἐξάμηνον 4 ὧραι ἐβδομαδιαίως).

Σύντομος ἀνακεφαλαίωσις: α) τῶν γνωστῶν ἐπὶ τῶν πράξεων τῶν ἀκεραίων ἰσχυθῶν νόμων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν προκυπτῶν ἰδιοτήτων, β) τῶν εἰς τὰ προβλήματα τοῦ τόκου ἀναφερομένων τύπων, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς σαφούς ἀγνωρίσεως τῶν γραμμάτων ὡς γενικῶν ἀριθμῶν. Μύστις εἰς τὴν χρῆσιν παρενθέσεων. Ἀριθμητικὴ τιμὴ.

Πρώτη μύστις εἰς τὰς ἐξισώσεις διὰ τῆς ἐπιλύσεως ἀπλουστερῶν προβλημάτων ὡς καὶ δι' ἐφαρμογῶν εἰς τὴν εὐρεσίαν ἀγνώστου βρου ἀναλογίαις. (Ἡ ρίζα θὰ εἶναι θετικὸς ἀκέραιος ἢ κλασματικὸς ἀριθμὸς. Λύσις π.χ. μορφῶν ὡς ἡ ἀκόλουθος: $10x - 7 = 3x - 12$).

Ἀρνητικὸν ἀριθμὸν (π.χ. ἐξ ἀφορμῆς τῆς λύσεως τῆς ἐξισώσεως $5+x=2$ καταφανοῦν) ἢ ἀνάγκη τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν). Θετικοὶ καὶ ἀρνητικοὶ ἀριθμοὶ καὶ αἱ εἰς αὐτῶν πράξεις.

Πρώτη εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ συνόλου (Προσδιορισμὸς ἐνὸς συνόλου α) διὰ περιγραφῆς, β) δι' ἀναγραφῆς τῶν στοιχείων τῶν. Τὸ κενὸν σύνολον. ἴσα σύνολα.

Ρητοὶ ἀριθμοὶ καὶ γεωμετρικὴ ἀπεικονίσις αὐτῶν. Βασικὸν ἢ κυριαρχον σύνολον, ὑποσύνολον. Ἡ ἔννοια τῆς μεταβολῆς.

Μονώνυμα, πολυώνυμα. Πρόσθεσις, ἀφαιρέσις, πολλαπλασιασμὸς πολυωνύμων. Ἀξιοσημείωτοι τυπώτητες. Προτοδόμιοι ἐξισώσεις μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου. Διαίρεσις πολυωνύμου διὰ πολυωνύμου (ὄχι θεωρητικῶς). Ἀλγεβρικὰ κλάσματα.

Προτοδόμιοι ἐξισώσεις μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου καὶ ἀπλὰ προβλήματα.

Ἀπλὰ περιπτώσεις ἀναλύσεως πολυωνύμου εἰς γινόμενον παραγόντων καὶ ἐφαρμογὴ αὐτῆς εἰς τὴν ἐπιλύσιν τῆς δευτεροβάθμιοι ἐξισώσεως μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου.

Συνθήκη μεταβλητῆς. Ὄνομα ἀριθμοῦ καὶ τιμὴ ἀριθμοῦ. Ἰσότης καὶ ἐξίσωσις. Ἀνοικτὴ περίοδος (ἢ προτασιακὸς τύπος: ἐξίσωσις—ἀνίσωτις). Λύσις ἀνοικτῶν περιόδων. Σύνολον λύσεων.

III. Τάξις Γ'.

Α) Ἀλγεβρα καὶ στοιχεῖα Τριγωνομετρίας.

(Α' καὶ Β' ἐξάμηνον, ὧραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Γενικὴ ἀνασκόπησις τῶν διαχθέντων εἰς τὴν προηγούμενην τάξιν. Ἡ ἔννοια τῆς ἰσοδυναμίας εἰς τὰς ἐξισώσεις. Λύσις πρωτοβαθμίου ἐξισώσεως μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου. Συστήματα ἐξισώσεων πρώτου βαθμοῦ. Προβλήματα ἐξισώσεων καὶ συστημάτων πρώτου βαθμοῦ. Λύσις δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου ἔννοια τοῦ ἀρρήτου ἀριθμοῦ.

Ἡ ἔννοια τοῦ διαταταμένου ζεύγους. Καρτεσιανὸν γινόμενον. Περίοδος δύο μεταβλητῶν. Σχέσεις. Συναρτήσεις. Διατομή (τομή) συνόλων. Σύνολοι λύσεων συστημάτων.

Περὶ λογαριθμῶν. Ἐβρεσι ἀριθμητικῶν ἐξαγμένων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας λογαριθμικῶν πινάκων. Ὁ λογαριθμικὸς κανὼν καὶ ἡ χρῆσις αὐτοῦ.

Ἐνωσις συνόλων.

Στοιχεῖα τριγωνομετρίας. Ἀντικείμενον καὶ ἐπιδιώξεις τῆς ἐπιπέδου Τριγωνομετρίας. Πρώτη ἀπλή μῦσις εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς Τριγωνομετρίας, ἐκ τῆς ὁποίας θά διαφανῇ ἡ ἑλληνικὴ καταγωγή τῆς.

Οἱ τέσσαρες τριγωνομετρικοὶ λόγοι (ἀριθμοὶ) ὀξείας γωνίας καὶ λόγοι μῆκῶν ἀντιστοίχων πλευρῶν ὀρθογωνίου τριγώνου.

Μεταβολὴ τῶν τριγωνομετρικῶν λόγων μετὰ τῆς ἀντιστοίχου ὀξείας γωνίας.

Χρῆσις πινάκων διὰ τὴν εὐρεσιν τῆς τιμῆς ἐκάστου τῶν τριγωνομετρικῶν λόγων δοθείσης ὀξείας γωνίας. Ἐβρεσι τῆς τιμῆς καὶ γραφικὴ κατασκευὴ ὀξείας γωνίας δοθέντος ἑνὸς τῶν τριγωνομετρικῶν αὐτῆς λόγων.

Ἀπλῆ σχέσις μεταξὺ τῶν τριγωνομετρικῶν λόγων (ἀριθμῶν) ὀξείας γωνίας. Ἐπιλύσις ὀρθογωνίων τριγώνων.

Β) Θεωρητικὴ (Ἀξιωματικὴ) Γεωμετρία. (Α' καὶ Β' ἐξάμηνον, ὥρα 2 καὶ 3 ἐβδομάδα)

Ὄρισμοί, ἀξιιώματα. Γωνία, εὐθύγραμμα σχήματα, κύκλος. Ἀξιοσημειώτα στοιχεία κύκλου καὶ περιφέρειας, καὶ πρώτα: ἰδιότητες αὐτῶν.

Ἐπίκεντροι γωνία, ἀντίστροφα θεωρήματα, ἡ μέθοδος τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς. γωνία, γωνία: μὴ κοινὴ κορυφή. Κάθετος καὶ πλάγιαι εὐθείαι καὶ γωνία αὐτῶν, μέτρησις τῶν καὶ γωνίας, μορφογώνιον.

Κάθετοι καὶ πλάγιαι πρὸς εὐθείαν ἐκ σημείου ἐκτὸς αὐτῆς, χάραξις καθέτων εὐθειῶν διὰ τοῦ κανόνος καὶ τοῦ διαβήτου.

Τρίγωνα, περιπτώσεις ἰσότητος τριγώνων, ἰδιότητες τῶν ἱσοσκελῶν καὶ ἰσοπλευρῶν τριγώνων, ἀνισότητες μεταξὺ στοιχείων τριγώνων, ἰδιαίτερα περιπτώσεις ὀρθογωνίων τριγώνων.

Παράλληλοι εὐθεῖαι, ἰδιότητες καὶ χάραξις παραλλήλων εὐθειῶν, γωνίωμα τεμνόμενων εὐθειῶν καὶ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς τὰς διχοτόμους καὶ τὰς μεσοκαθέτους τριγώνου. Γωνία μὴ πλευρῆς παραλλήλων ἡ καθέτους μίαν πρὸς μίαν, ἄθροισμα γωνιῶν εὐθυγράμμου σχήματος. Ἐνοια τοῦ γεωμετρικοῦ τόπου.

Συμμετρικὰ πρὸς κέντρον καὶ ἄξονα ἐπίπεδα σχήματα. Θέσεις εὐθείας πρὸς περιφέρειαν καὶ δύο μὴ ὁμοκέντρον περιφέρειῶν πρὸς ἀλλήλας (ἐπιποτικῆς ἐξεταζόμεναι). Κατασκευὴ τριγώνου ἐκ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ.

Ἐγγεγραμμένα γωνία, ἐγγεγραμμένα καὶ περιγεγραμμένα εἰς περιφέρειαν εὐθύγραμμα σχήματα.

Ἄρθρον 12.

Φυσιογνωστικά.

1. Σκοπός.

Ι. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν βιολογικῶν μαθημάτων ἐστίν:

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων (φυτῶν, ζῴων, ἀνθρώπου) καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἐξειδικιωσις αὐτῶν πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐρεῖνης τῶν ὀργανικῶν ὄντων.

β) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὅποιαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ζωῆς τῶν κατωτέρων ὀργανικῶν ὄντων χρησιμοποίησις αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρώπινου βίου καὶ ἡ ἐπὶ τῆ βλάσει ἰδίων σχετικῶν ἐργασιῶν διέταξις τοῦ διαφρονήσεως αὐτῶν πρὸς τὰς ἀνθρώπινους ἐργασίας, τὰς ἀποβλέπουσας εἰς τὸν ἐξευγενισμόν καὶ τὴν διὰ τῶν αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ἰδίας τῶν ζωῆς βασιζομένην κατάλληλος χρησιμοποίησις τῶν οἰκείων σωματικῶν δυναμῶν.

γ) Ἡ διὰ τῆς κατανόησεως τῆς ζωῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα καὶ τῆς

ἀναπτύξεως τοῦ καλαισθητικοῦ αὐτῶν συναισθήματος.

II. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καὶ τῆς Χημείας ἐστίν:

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων καὶ τῶν διεπιόντων αὐτὰ νόμων.

β) Ἡ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τῆς μεθοδικῆς παρατηρήσεως καὶ ἐρεῖνης τῶν ἀνωτέρω φαινομένων καὶ ἐντέλεια ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀντικειμενικότητος τῶν, ἡ ὑποκίνησις τῆς φαντασίας καὶ τῆς ἐρευρητικῆς τῶν ἱκανότητος καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς ἀγάπης τῶν διὰ τὴν ἐρευναν καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτῶν πρὸς ἐπιστημονικὴν ἐκμετάλλωσιν τῶν δυναμῶν τῆς φύσεως, ὡς τῶν ἐφαρμογῶν τῶν ἰδιοτήτων τῶν σωμάτων, πρὸς καλλιτέρευσιν τῶν συνθηρῶν τῆς ζωῆς.

γ) Ἡ εἰς τῆς κατανόησεως τῆς σημασίας, τὴν ἐνέργειαν ἡ χρησιμοποίησις τῶν φυσικῶν δυναμῶν διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρώπινου βίου, ἐκτίμησις τῆς ἀνάγκης πρὸς ἐπιστημονικὴν συνεργασίαν τῶν λαῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ τεχνικοῦ πεδίου χάριν τῆς ἀνθρώπινης προόδου καὶ τῆς κοινῆς τῶν λαῶν εὐδαιμονίας.

2. Διδασκὰ ὕλη.

I. Τάξις Α'.

Α'. Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον: Φυτολογία: Διαίρεσις τοῦ ἐν-ὀργάνου κόσμου εἰς φυτὰ καὶ ζῷα (συστήματα καὶ γενεῖς).

Ἐξέτασις κατὰ τὴν σειράν τοῦ Βοτανικοῦ συστήματος χαρακτηριστικῶν ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων ὑποδιαίρεσεων αὐτοῦ, ἐκ τῶν τελειωτέρων πρὸς τοὺς ἀπλουστερώς, προτιμωμένων τῶν πλέον γνωστῶν ἐν Ἑλλάδι: εἰδῶν (Φαλιόρα, μηλιά, καραφία, ροβή, βάμβαξ, κρόκιν, ἄμπλοκ, καπνὸς φυτόν, ἐσπεριδοειδὲς φυτὸν, γεώμηλον, καπνός, ἐλαία, κολοκύνθη, σπυρίδιον, σικκί, σίτος, ἀραβόσιτος, φοῖνιξ, πεύκη, πέτρις, ἐρύθρουτον, μήκηντες, λειψήσις).

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν ταύτην καὶ εἰς διαφόρους θέσεις — ἐπ' εὐκαιρία — εὐρύτερα ἀνάπτυξις τῶν γενικῶν μορφολογικῶν καὶ ἀνατομικῶν χαρακτηριστικῶν τῶν φυτῶν (Διαπυκνί, ἀρμώσιμος κλπ.), ὡς καὶ ἄλλων τινῶν θεμάτων (ἐξευγενισμοὶ τῶν φυτῶν, βάσις καὶ ὄφελός τῆς αὐτοῦ κλπ.).

Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς μορφολογίας, ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας τῶν φυτῶν.

Β'. Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον — Ζωολογία: Διαίρεσις τοῦ ἐν-ὀργάνου κόσμου εἰς φυτὰ καὶ ζῷα.

Ἐξέτασις, κατὰ τὴν σειράν τοῦ ἰσχυρότερος συστήματος, χαρακτηριστικῶν ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων ὑποδιαίρεσεων αὐτοῦ, ἐκ τῶν τελειωτέρων πρὸς τοὺς ἀτελεστερώς, προτιμωμένων τῶν πλέον γνωστῶν ἐν Ἑλλάδι: εἰδῶν.

Ἐκ τῶν σπονδυλωτῶν: α) Θηλαστικά: πύθηκος, νυκτερινός, γαλῆ, κύνιλος, ἑλέφαν, χοίρος, πρόβατον, ἴππος, δελφίν. β) Πτηνὰ: ἄρου, ἀετός, χελιδόν, γλαυῆ, γ) Ἐρπετά: σαύρα, χελιδόν, ἔχιδνα. δ) Ἀμφίβια: βάτραχος καὶ ε) Ἰχθύες: Ἀδράξ, ἔργυλος, καρπαρίας.

Ἐκ τῶν ἀσπονδυλωτῶν: α) Μελανόζωα: κοιλίας, ἐκτάπου. β) Ἀρθρόποδα: μέλισσα, μεσσησοκλήνη, καρκύνος. γ) Σκώληκες: σκώληξ ὁ γήινος, ταινία. δ) Ἐχίνόζωα: ἀστερίας. ε) Κοιλεντεροτά: κρόκινον, μέδουσα. στ) Σπογγώδη: σπόγγος. ζ) Πρωτόζωα: ἀμοιβάξ.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν διαφόρων τούτων ἀντιπροσώπων — ἐπ' εὐκαιρία — εὐρύτερα ἀνάπτυξις τῶν γενικῶν μορφολογικῶν καὶ ἀνατομικῶν χαρακτηριστικῶν τῶν ζῴων καὶ τῶν λειτουργιῶν τῶν ὀργάνων τῶν.

Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς μορφολογίας, ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας τῶν ζῴων.

II. Τάξις Β'.

Α'. Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον: Ἀνθρωπολογία. Ὁ σκελετὸς τοῦ ἀνθρώπου. Τῶ μυϊκῶν, τὸ περικτύον, τὸ ἀναπνευστικόν, τὸ κυκλοφορικόν, τὸ οὐροποιητικόν καὶ τὸ νευρικόν σύστημα. Τῶ ἔδωα. Ἐνδοκρινετικὲς ἄδένες. Συνολικὴ θεώρησις τῶν λειτουργιῶν τοῦ ἀνθρώπινου ὄργανισμοῦ. Στοιχεῖα βιολογίας.

Β'. Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον: Βιολογία. Ἐπεξεργασία τῶν διδασκαλιῶν τῆς Φυτολογίας, Ζωολογίας καὶ Ἀνθρωπολογίας πρὸς σχηματισμὸν τῆς γενικῆς ἐνοήσεως τῆς ζωῆς καὶ κατανόησιν τῆς σημασίας αὐτῆς.

Τὸ κώταρον ὡς μονὰς τῆς ζωῆς. Συστατικὰ τοῦ κυττάρου. Πολλαπλασιασμοὶ αὐτοῦ.

Συνθήκαι τῆς ζωῆς. Ἐρεθιστικότης.

Πολλαπλασιασμοὶ τῶν ὄργανισμῶν. Κληρονομικότης. Ἐφαρμογαὶ τῶν πορισμάτων τῆς Βιολογίας εἰς τὴν Γεωπονίαν καὶ Ζωοτεχνίαν.

III. Τάξεις Γ'.

A'. Φυσικὴ (ὥρα 3, 1)2 καὶ ἔδωμάδα).

Ἐισαγωγή. Μῆκος, ἐπιφάνεια, ὄγκος. Μονάδες αὐτῶν. Μαζὰ καὶ βάρος τῶν σωμάτων. Μονάδες αὐτῶν. Μονάδες χρόνου.

Ὀπτικὴ, ὁρισμοί. Εἰσθύγραμμος διάδοσις τοῦ φωτός. Φωτικὴ ἀκτίς. Φωταίνει δίσκοι. Σκιά. Ἀνάκλασις τοῦ φωτός. Κάτοπτρα ἐπίπεδα καὶ σφαιρικὰ. Διάθλασις τοῦ φωτός. Ὀρική γωνία. Ὀλικὴ ἀνάκλασις. Ἡ διάθλασις τοῦ φωτός εἰς τὰ ὀπτικὰ πρίσματα. Φακοί. Ἐπιθ φακῶν. Ἐθάλμα ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν φακῶν. Ὀφθαλμός. Ὀπτικὰ ὄργανα (ἀστρονομικὴ δίδυπρα, προβολεὺς). Ἀνάκλασις τοῦ λευκοῦ φωτός. Χρῶμα τῶν σωμάτων. Φωτογραφικὴ μηχανή. Φωτογραφία.

Θερμότης. Θερμοκρασία. Διαστολὴ τῶν σωμάτων. Θερμόμετρα. Μελέτῃ τῆς διαστολῆς τῶν στερεῶν (γραμμικῆς καὶ κατ' ὄγκον), ὑγρῶν καὶ ἀερίων. Ἀνωμαλία τῆς διαστολῆς τοῦ ὕδατος. Μονὰς ποσότητος θερμότητος. Ἐπιθὴ θερμότητος. Διακρούσις τῆς ὕλης. Μῦρια. Φυσικὰ καταστάσεις τῶν σωμάτων. Μεταβολὴ τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων (τήξις, πήξις, διάλυσις, ἐξαερίωσις, ὑγροποιήσις ἀερίων καὶ ἀπύων). Ἀποστασις. Διάδοσις τῆς θερμότητος.

Δύναμις. Ὀρισμὸς τῆς δυνάμεως. Χαρακτριστικὰ αὐτῆς. Ἐλαστικὴ παραμόρφωσις σώματος. Στατικὴ μέτρησις τῆς ἐντάσεως τῶν δυνάμεων. Δυναμόμετρα. Μονάδες δυνάμεως. Σύνθεσις δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἐνεργοῦν εἰς ἓν σημεῖον. Ἀνάκλασις δυνάμεως εἰς συνιστώσας ἐνεργουσὰς εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον μετὰ τῆς δυνάμεως. Παραδείγματα καὶ ἐφαρμογαί.

Βαρύτης. Βᾶρος τῶν σωμάτων. Σύνθεσις δυνάμεων παραλλήλων (ἁμορροῦσα καὶ ἀντιρρόπων). Ἀνάκλασις δυνάμεως εἰς ἄλλας παραλλήλους (ἁμορροῦσα καὶ ἀντιρρόπων). Παραδείγματα. Κέντρον βάρους σώματος. Παραδείγματα. Ἀξίωμα ἰσοτήτος δρᾶσεως καὶ ἀντιδράσεως. Παραδείγματα καὶ ἐφαρμογαί. Ἴσορροπία στερεῶν σωμάτων στρεφτῶν περὶ ὀριζόντιον ἄξονα καὶ στρεφόμενων ἐπὶ ἐπιπέδου. Ζυγός. Ἐπιθ ζυγῶν.

Πίεσις. Ὀρισμὸς καὶ μονάδες αὐτῆς. Ἴσορροπία τῶν ὑγρῶν. Σχῆμα τῆς ἐλευθέρας ἐπιφανείας ὑγροῦ ἐν ἰσορροπίᾳ. Πίεσις ἐντὸς τῆς μάκρης ὑγροῦ. Θεμελιώδες θεώρημα τῆς ὑδροστατικῆς. Ἀρχὴ τοῦ PASCAL. Ἐξυδατικὸν πιστήριον. Ἴσορροπία ὑγρῶν μὴ μιστρομένων. Συγκοινωνουμένη δοχεῖα. Πίεσις ὑγρῶν ἐπὶ τοῦ πυθμένου καὶ τῶν τοιχωμάτων δοχεῖων. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους. Πυκνότης σωμάτων. Μέτρησις αὐτῆς. Ἀραιόμετρα.

Χαρακτριστικὰ τῶν ἀερίων. Ἀτμοσφαιρα. Ἀτμοσφαιρικὴ πίεσις καὶ μέτρησις αὐτῆς. Βαρομετρα. Ὄνομος BOYLE—MARIOTTE. Μανόμετρα. Ἀνάλυσις, Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους εἰς τὰ αἲρια. Ἀερόστατα.

Ἡρεμὰ καὶ κίνησις. Τροχιά. Κίνησις εἰσθύγραμμος καὶ βυαλικῆ. Ταχύτης καὶ μονάδες αὐτῆς. Κίνησις μεταβαλλομένη. Μέση ταχύτης. Κίνησις εἰσθύγραμμος βυαλικὴ μεταβαλλομένη. Ἐπιπεδοκίνησις. Πίεσις τῶν σωμάτων. Ὄνομο αὐτῆς. Ἀρχὴ τῆς ἀρνηθείας. Θεμελιώδες ἔξιωμα τῆς Δυναμικῆς. Ἔργον δυνάμεως καὶ μονάδες αὐτοῦ. Ἰσχύς καὶ μονάδες αὐτῆς. Ἐνέργεια. Μορφαὶ ἐνεργείας. Ἀξίωμα τῆς διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας. Ἀπλὰ μηχανὰ (μυχλός, τροχαλία). Θερμικὰ μηχανὰ.

Σπουδὴ τῆς κυκλικῆς καὶ βυαλικῆς κινήσεως. Φυγόκεντρος δύναμις. Ἐκκενρέας. Παγχομίος ἔλιξις.

Ἀκουστικὴ παραγωγή τοῦ ἤχου καὶ διάδοσις αὐτοῦ. Φῶσις τοῦ ἤχου. Ταχύτης αὐτοῦ ἐντὸς τῶν διαφόρων σωμάτων. Ἀνάκλασις τοῦ ἤχου. Χαρακτῆρες αὐτοῦ. Φωτογράφος.

Ἠλεκτρισμός. Ἠλεκτρισμὸς διὰ τριβῆς. Θεωτικὸς καὶ ἀρνητικὸς Ἠλεκτρισμός. Καλοὶ καὶ κακοὶ ἀγωγοὶ τοῦ Ἠλεκτρισμοῦ. Κατανόμη τοῦ Ἠλεκτρικοῦ φορτίου ἐπὶ ἀγωγοῦ. Ὄνομος τοῦ COULOMB. Μονάδες Ἠλεκτρικοῦ φορτίου. Ἠλεκτρικὸν πεδῖον. Ἠλεκτρισμὸς ἐξ ἐπιδράσεως. Ἠλεκτρονικὴ ἐρημνεία τῆς Ἠλεκτρισμῶν τῶν σωμάτων. Ἀτμοσφαιρικὸς Ἠλεκτρισμός. Ἠλεκτρικὸν ρεῖμα. Βιόηθες τοῦ Ἠλεκτρικοῦ ρεῖματος. Ἐντάσις αὐτοῦ. Διαφορά δυναμικοῦ, ἀντίστασις ἀγωγῶν. Ὄνομος τοῦ OHM. Ἐφαρμογαὶ τῶν θερμικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ Ἠλεκτρικοῦ ρεῖματος. Ἰσχύς, Ἠλεκτρικὸν ρεῖμα. Ἠλεκτρολύσις καὶ ἐφαρμογαὶ αὐτῆς. Συσσωρευταί. Ἠλεκτρικὰ στοιχεῖα.

Μαγνήτης. Ἀμοιβαία ἐπίδρασις τῶν πόλων. Μαγνήτις ἐξ ἐπιδράσεως. Ἡθνος μαγνήτιδος. Ναυτικὴ πυξίς. Πηνία. Ἠλεκτρομαγνήτις. Ἐφαρμογαὶ αὐτοῦ. Ἐπαγωγή. Παραγωγή ἐπαγωγικῶν ρεῖματων. Ἐναλλασσομένη ρεῖματα. Προγωγή αὐτῶν. Μετασχηματισταί. Ἀγωγιμότης ἀερίων. Ἐκκενώσεις ἐντὸς ἠερσιωμένων ἀερίων. Σωλήτες GEISSLER. Ἠλεκτρομαγνητικὰ κύματα. Ἀσύρματος τηλεπικοινωνία. Ἀτομικὴ θεωρία τοῦ Δευκίππου καὶ τοῦ Δημοκρίτου. Στοιχειώδης σπουδὴ τῆς δομῆς τοῦ ἀτόμου. Ἰσοδυναμία μάκρης καὶ ἐνεργείας. Ἀτομικὴ ἐνέργεια ἐκ διασπᾶσεως καὶ συντήξεως πυρῆων. Ἐκμετάλλωσις τῆς ἀτομικῆς ἐνερείας.

Τὸ ἐνεργητικὸν πρόβλημα τῆς ἀνθρωπότητος.

B'. Χημεία (ὥρα 1, 1)2 καὶ ἔδωμάδα).

Ἡ ὕλη γενικῶς. Φυσικὰ καὶ χημικὰ φαινόμενα. Τὰ ὀρυκτὰ. Ἀπλὰ σώματα καὶ στοιχεῖα. Μείγματα καὶ χημικὰ ἐνώσεις. Φυσικὰ καὶ χημικὰ ἰδιότητες τῶν σωμάτων. Χημικὴ ἀνάλυσις καὶ σύνθεσις. Μέταλλα καὶ ἀμέταλλα.

Ὁ ἀήρ, τὸ ὕδωρ. Τὸ ὀξυγόνο. Τὸ ὕδρογόνο. Τὸ ἄζωτον. Τὸ δεινόν. Στοιχειώδης θεωρία περὶ ἀτόμων καὶ μορίων. Ἡ ἀτομικὴ θεωρία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων Στοιχειώδεις χημικὸι νόμοι. Τὸ ἀλογόνα στοιχεῖα. Τὰ ἀλάλα. Ὁ σίδηρος. Ὁ ὀξεία, βᾶσις καὶ ἄλατα. Τὸ ἀργίλιον. Τὸ Μαγνήσιον. Τὸ πυρίτιον. Μέταλλα λαμβανόμενα ἐκ τῶν ὀρυκτῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ συναφῆς βιομηχανία, Ἀπώματα.

Ἐνώσεις τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ πετρέλιον. Κωασαίριον. Τὰ σάκχαρα. Ζωμοὶ καὶ ρομφάματα. Οἰνόνηυμα. Λίπη καὶ ἔλαια. Σάπωνες. Λεωκόματα καὶ πρωτεΐνα. Ἄρτος Χάρτης. Συντετηρημένα τρόφιμα. Γρανίτικὰ ὕλα φυσικὰ καὶ τεχνητὰ.

Ἡ χημεία εἰς τὴν ἐξυπρέτησιν τοῦ λαοῦ. Στοιχεῖα ἰστορίας τῆς Χημείας.

* Ἀρθρον 13.

Τεχνικά.

1. Σκοπός.

Τὸ μᾶθημα τῶν Τεχνικῶν σκοπὸν ἔχει: α) νὰ διαγερίη, καλλιεργήη, πλουτίσῃ καὶ προαγάη τὰς δημιουργικὰς καλλιτεχνικὰς δυνάμεις τῶν μαθητῶν, αἵτινες διὰ τοῦ μαθήματος τούτου τίθενται εἰς ἐνέργειαν κατὰ τὸρπον ἡμεῶν. Τούτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς καθοδηγήσεως τῶν δεξιότητων τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς χειρὸς τῶν μαθητῶν, διὰ τῆς ἐξασκήσεως αὐτῶν περὶ τὰς ποικιλίας τῆς μορφῆς καὶ τοῦ χρώματος, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς φαντασίας καὶ διὰ τῆς καλλιτεργείας τῶν πλαστικῶν καὶ ἐκφραστικῶν αὐτῶν ἰκανοτήτων, β) νὰ ἀρνησῇ καὶ καλλιεργήη τὸ διαφέρον τῶν μαθητῶν πρὸς πρακτικὰς καὶ ἐν ταύτῳ καλλιτεχνικὰς κατασκευὰς, χρησιμωτάτας εἰς τὴν ἀσκητικὰς — ἐπιστημονικὰς ἀσχολίας καὶ εἰς τὰς κατ' ἡμέραν βίωσις.

2. Διδακτικὰ ὕλη.

I. Τάξις A'.

A) Καλλιγραφία (μία ὥρα κατὰ 15) ἡμέρας).

Διδακτικὰ τῶν στοιχειῶν κανόνων μὴ σκοπὸν τὴν διὰ τῆς ἀκτῆσεως καλλιτεργείας τοῦ ἀτομικοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος τῶν μαθητῶν, διακρινόμενον διὰ τὸ καθάρσιον, ἁπλοῦς, σύμμετρον καὶ ἐναρμόνιστον. Μέρημα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν τοῦν ἐμφάντων ἰκανοτήτων καλλιγραφικῆς δεξιότητεων. (Ἄσκησις κυρίως περὶ τὴν ἰσοκαθῆ ὀρθὴν στρωγγύλην Ἑλληνικὴν γραφήν). Ἐρ' ὅσον βελτίως διηπιδέεται χρόνος, δὲν πρέπει νὰ παρα-

λειφθῆ ἢ διδασκαλία καὶ τῶν διακομητικῶν γραφικῶν στοιχείων.

Β'. Σχέδιον (μία ὥρα ἐβδομαδιαίας).

Εἰσαγωγή: Ἡ ἔννοια τοῦ σχεδίου.

Ἀσκήσεις κατ'ἀλλήλους ἵνα οἱ μαθηταὶ ἀποκτήσωσι τὴν ἱκανότητα νὰ βλέπουσι σχεδιαστικῶς, μὲ μετροῦν καὶ νὰ παρατηροῦν τὸν χαρακτῆρα τῶν μορῶν. Βασικὰ χρώματα: Τρόπος χρησιμοποιοῦσας αὐτῶν. Ἡ σημασία τοῦ χρώματος εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν Τέχνην.

α) Ἐλευθέρον ἔγχρωμον σχέδιον:

Ἐλευθέρα σχεδίσαις ἐξ ἀφορμῆς περιγραφῶν, μύθων, ποιημάτων, ἑορταστικῶν ἐκπληρώσεων, σκηνῶν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου κ.τ.θ. Τοποθετήσαι σχημάτων καὶ χρωμάτων κατὰ τὴν προσωπικὴν ἀρέσκειαν τοῦ μαθητοῦ.

β) Σχέδιον ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν προτύπων: Σχεδίσαις τῶν χαρακτηριστικῶν καὶ ἀπλουστερώων μνημείων τῆς τέχνης ἐκ τῆς ἐν τῇ τάξει διδασκαμένη ἱστορίας, ὡς κίονων, τύπων ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ναῶν κλπ.

Γ'. Χειροτεχνία (μία ὥρα κατὰ 15) ἡμέρων).

α) Χαρτοτεχνία (Χαρτοσκοπικὴ — χερτοκαλλιτεχνία): Κατασκευὴ γεωμετρικῶν σχημάτων, ἐν τῇ τάξει διδασκαμένου, δι' ἔγχρωμον χάρτου (γλασσοῦ) καὶ ἐπικόλλησιν αὐτῶν ἐπὶ φύλλον τοῦ BLOCK, ἢ ἐπὶ βαθέος χρώματος χαρτονίου, ὥστε νὰ σχηματίζεται ἐν ἀρμονικῶν σύνολον. Συνθέσεις ὑποκόδειαι διὰ συναρμολογήσεως καὶ ἐπικόλλησας ἔγχρωμων τεμαχίων χάρτου εἰς φύλλον τοῦ BLOCK ἢ ἐπὶ χαρτονίου βαθέος χρώματος πρὸς κατασκευὴν μωσαϊκῶν κλασικωτέρων, προσόψεων οἰκίων, κλαδικῶν μετ' ἀνθῶν καὶ φύλλων κλπ.

Κατασκευὴ στοιχειωδῶν στερεῶν διὰ συναρμολογήσεως τεμαχίων χαρτονίου ἢ διαφανῶν πλαστικῶν φύλλων. Ὑποκόδειαι κατασκευῆς οἰκισκῶν.

β) Πλαστική: Εἰσαγωγή: Ἐννοια πλαστικῆς — σκοπὸς καὶ σημασία αὐτῆς. Ὑλικὰ καὶ ἐργαλεία.

Κατασκευὴ ἀπὸ μνήμης ἢ ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀπλῶν ἀντικειμένων διὰ πηλοῦ ἢ δι' ἄλλων ἐν χρήσει πλαστικῶν ὑλῶν.

II. Τάξις Β'.

Α'. Καλλιγραφία (μία ὥρα ἐβδομαδιαίας κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον).

Ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀσκήσις καὶ εἰς τὴν ἰσοπαῆ ὀρθὴν — στρωγύλην Λατινικὴν γραφὴν.

Β) Σχέδιον. (Α' καὶ Β' ἐξάμηνον 1 ὥρα).

Εἰσαγωγή: Ἀνάγνωσις χρώματος - διάκρισις διὰ διαμέσων τῶν τῶν χρωμάτων. Ἀσκήσις εἰς στοιχειοθετὴ διάκρισιν καὶ ἀπόδοσιν τῆς συμμετρίας τῶν μερῶν καὶ τῆς σχέσεως τῶν διαστάσεων τῶν ἀντικειμένων. Στοιχεῖα ἐλευθέρας σχεδίσσεως προσώπων.

α) Ἐλευθέρον σχέδιον: Ἐλευθέρα ἔγχρωμον σχεδίσαις σκηνῶν συνθετερώων ἐξ ἀφορμῆς ἱστορημάτων, ποιημάτων, περιγραφῶν κλπ. ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀσκήσις πρὸς διάκρισιν καὶ ἀπόδοσιν τοῦ κυριάρχου αὐτῶν χαρακτῆρος.

β) Σχέδιον ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν προτύπων: Σχεδίσαις ἀπλῶν μνημείων τέχνης ἐκ τῶν ἐν τῇ μαθητικῇ τῆς ἱστορίας διδασκαμένων. Σπουδαὶ πυθολογίας.

γ) Γραμμογραφία: Σχεδίσαις με BIC μελανοῦ χρώματος ἢ γραμμωστέου τῆς βοηθεῖα χάρουσι ἢ διαθετοῖ καὶ ἐν συνεισχεῖα χρωματισμοῦ γεωμετρικῶν ἐπαλλήλων σχημάτων (διαφάνεια), ὡς ῥιθῶν, παραλληλογραμμίων, τετραγώνων, τριγώνων, πολυγώνων, κύκλων ἐλλειψῶν καὶ ὑπὸ τοιαύτην διάταξιν, ὥστε νὰ σχηματίζεται ἐντὸς τοῦ περιωρίου ἐν ἀρμονικῶν συνθετικῶν σύνολων.

Ἀπλοστάτα ἔγχρωμα διακομητικὰ σχέδια μετ' γεωμετρικὰ σχήματα ὑπὸ τύπον λαϊκῶν ὑφαντῶν, κηλιζώματα, κίονες, ἀπλὰ γέφυρα κατὰ μέτωπον, καθωκοστάσια κλπ. εἰς ἔλευθέραν καὶ ἄνευ μετρήσεων ἀπόδοσιν.

Γ) Χειροτεχνία. (Β' ἐξάμηνον μία ὥρα καθ' ἑβδομάδα)

α) Χαρτοτεχνία: Κατασκευαὶ στερεῶν διὰ διαφανῶν πλαστικῶν φύλλων (ἐκ ζελατινῆς), οἰκισκῶν ἢ χαρτονίου κ.θ.

Κατασκευαὶ κλαδικῶν ἀνθῶν ἐκ τῶν διδασκαμένων ἐν τῇ τάξει κατὰ τὸ μᾶθημα τῆς φυτολογίας δι' εἰδικῶν ἔγχρωμων τεμαχίων καὶ σφραγῶν.

Χαρτοσκοπικὴ - Πανοκκολλητική:

Κατασκευὴ κυτίων, καλυμμάτων βιβλίων (COUVRE LIVRE) διὰ κολλήσεως ὀθόνης καταλλήλως διακοσμημένης ἐπὶ γονεθρῶν χαρτονίου.

Κατασκευὴ χαρτοφυλάκων, ἀπλῆ θέσις βιβλίων.

δ) Πλαστική: Ἐλευθέρα ἐργασία ἀπὸ μνήμης:

Κατασκευὴ ἀντικειμένων ἐκ τοῦ ζωικοῦ καὶ τοῦ φυτικοῦ (καρποῖ) κίσεων, ὡς καὶ γεωφυσικῶν μορῶν:

III. Τάξις Γ'.

Σχέδιον.

Εἰσαγωγή: Ὡς εἰς τὴν Β' τάξιν. Φωτοκίσεις. Ἀνάμειξις χρωμάτων. Ἀξίονες κινήσεων.

α) Ἐλευθέρον σχέδιον: Ἀπὸ μνήμης ἢ ἐκ προτύπων προσφερομένων ἀπὸ τοῦ πίνακος: Ἑλληνικὰ τοπία ἐγγεγραμμά, στίβια, ναῖκοι, δένδρα, θάλασσα. Πρόσωπα ἀπὸ διαφόρων ὄψεως. Κινήσεις ἀπλῶν ἀνθρώπων, πτηνῶν, ζῶων. Παιδαρία, λυμῶν, αὐτοκίνητα, σιδηροδρομοὶ, ἀεροπλάνα. Ἐντυκώσεις ἀπὸ ταξίδια, ἑορταῖς, παιδικῶν κινήσεων κλπ.

β) Γραμμικὸν σχέδιον: Εἰσαγωγή εἰς τὴν διακομητικὴν τέχνην. Ἐξέλιξις καὶ ἐφαρμογὴ ταύτης εἰς τὸν καθ' ἡμέρας βίον. Ἐξόδογραμμα διακομητικὰ σχήματα διὰ μετρήσεων εἰς συνδυασμοῦ χρωμάτων τῆς ἀρεσκείας τῶν μαθητῶν. Πλακίστρατα διαπέδων, κηλιζώματα συνθετερώτερα, λαϊκὰ ὑφαντὰ κλπ. ἐκ προτύπων ἀπὸ τοῦ πίνακος προσφερομένων.

γ) Γεωμετρικῶν σχεδίων:

Ἡ φύσις τοῦ γεωμετρικοῦ σχεδίου. Ὅργανα σχεδιάσεως. Λύσεις γεωμετρικῶν προβλημάτων δι' ἀπλῶν κατασκευῶν. Κλίμακες ἀναγνώσεως. Ἐχνογράφειαι ὑπὸ κλίμακα ἐπιπέδων σχημάτων. Γεωμετρικὰ σχήματα διαπέδων, ὀροφῶν.

Περὶ προβολῶν: Κεντρικὴ προβολὴ ἢ προοπτικῶν σχημάτων. Ὁρθὴ προβολή. (Προβολαὶ σημείου, γραμμῶν καὶ ἐπιπέδων σχημάτων).

Προοπτικὴ: Σημασία αὐτῆς. Ὀπτικὴ γωνία, γεωμετρικῶν καὶ προοπτικῶν ἐπίπεδων. Γραμμὴ ἑδάσεως. Γραμμὴ ὄριζοντος. Σημεῖον ὄρασεως. Σημεῖον ἀποστάσεως. Προοπτικὴ τριγώνων, τετραγώνων, ἑγχετραμμένων τοῦ ἐνὸς ἐντὸς τοῦ ἑλλῶν, κύκλων, πολυγώνων.

*Ἀθρον 14.

ᾠδική.

1. Σκοπὸς.

Τὸ μᾶθημα τῆς ᾠδικῆς ἔχει σκοπὸν νὰ ἀναπτύξῃ τὰς μουσικὰς προθέσεις τοῦ μαθητοῦ καὶ νὰ καταστήσῃ τοῦτον ἱκανὸν ὅπως κατανοήσῃ τὴν γλῶσσον τῆς μουσικῆς καὶ οἰκείωσθ' αὐτῇ. ἵνα δυναθῆ νὰ ἐκφρασθῆ ἔχει μόνον μετ' ἑθνητικῶν τοῦ γλώσσων τῆς ὀμιλίας, ἀλλὰ καὶ τὴν πανανθρώπινον γλῶσσον τῆς Μουσικῆς, εἰς τὴν ἐξεπράσθη δ' ἁλῆς διὰ τῶν ἀσμάτων του καὶ οἱ μεγάλοι μουσικοὶ διὰ τῶν ἀθανάτων ἔργων των, διὰ τῶν ὁποίων ἐμφοροῦσιν αὐτοὶ τὸ εἶδος τῶν ἀνθρωπίνων διανοημάτων καὶ τῶν συνασθημάτων.

Οὗτω ἡ ᾠδικὴ καλεῖ τὸν μαθητὴν νὰ στραφῆ πρὸς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐσωτερικὰς δυνάμεις, νὰ ἐκλεπτύνῃ τὰς αἰσθητικὰς του καταβολὰς καὶ ἀντιλήψεις καὶ νὰ κατανοήσῃ τὴν προτιμῶσιν του πρὸς τὸ ὄραϊον καὶ ἔχει πρὸς τὸ κίνηον καὶ τὸ ἄγαρίον. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ ᾠδικὴ βοηθεῖ εἰς ὀλοκλήρωσιν τῆς μορφώσεως, ἢ οἱ μαθητῆς λαμβάνει διὰ τῶν λαϊκῶν μαθημάτων, καὶ δημιουργεῖ ἀντιστάθμισμα αἰσθητικῶν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν τῆς μορφώσεως καὶ τὴν μηχανοποίησιν αὐτῆς ζωῆς.

2. Διδασκτεὰ ὀδη.

Τάξις Α'.

Α'. Θεωρία τῆς Μουσικῆς - Μελωδικαὶ ἀσκήσεις

Ὅρισμα τῆς Μουσικῆς. Ἐχοὶ καὶ φθόγγου. Ἐφῶς φθόγγων. Ὀνόματα φθόγγων. Μουσικὴ ἐκπαῖσις. Πεντάγραμμα, βοηθητικὰ γραμμαὶ. Ὠμόνομος, Γνώμων, τὸ σὺλ. Ὀνομασία φθοροσχημάτων. Διάρκεια ἢ ἄξια τῶν φθόγγων. Σχήματα

φθογγωσίων. Ρυθμός, μελωδία. Μουσική ανάγνωση. Ρυθμική και μελωδική ανάγνωση άσκησεων εις μέτρον 2) 4 επί διασπιδμάτων 2 (τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ Ντό) με ἥμισυ καὶ τέταρτα. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ διασπιδμάτων 2ης καὶ 4ης. Παύσεις. Σύνθεσις διαρραίας. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις. Περί μέτρον ἐν γένει. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις εις μέτρον 4) 4. Τί ἐνίαι κλίμαξ. Κλίμαξ τοῦ Ντό. Μείζων κλίμαξ (τόνοι καὶ ἡμίτονοι). Ἑλλητικὸ μέτρον. Ρυθμικὴ ἀγωγή καὶ συνυπόθετοι ἄροι αὐτῆς. Κοράνα. Στιγμὴ διαρραίας. Παρασπιδμένα φθογγωσπια. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις με ποσπιδτηγμένα ἥμισυ. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις εις μέτρον 3) 4. Χρωματισμοὶ καὶ συνυπόθετοι ἄροι αὐτῶν. Προσφωδία. Ὅροι καὶ σημεία τῆς προσφωδίας. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα. Ὅρθοα καὶ παύσεις ὀρθῶν. Παρασπιδτηγμένα τέταρτα. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα, ἐπὶ διασπιδμάτων 2ης, 6ης. Τῆς καὶ 8ης. Κανόνες δίφωνα, Δέκατα ἔκτα καὶ παύσεις ἑκατάων ἔκτων. Ὅρθῶν παρασπιδτηγμένων. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα με συνδυασμῶς ὀρθῶν καὶ δεκατάων ἔκτων.

Β'. Ἄσματα — Ἀκροάσεις δίσκων κλπ.: Ἐκμάθησις ἁμάτων ἔθνικῶν, θρησκυτικῶν καὶ ἠθικοκλασσικῶν ἐν γένει περιεχομένου καθιερωμένων ἔθων καὶ Ἑλληνῶν μουσουργῶν ἢ μουσικῶν παιδαγωγῶν. Ἐκμάθησις ἁμάτων ἀνηκόντων εἰς τὸν κύκλον τῆς ἔθνικῆς ἡμῶν μουσικῆς παρεδίδεσθαι ὡς καὶ λαϊκῶν ἁμάτων ἄλλων χωρῶν. Ἀκροάσεις ἐκ δίσκων, μαγνητοφωφονημάτων ἐκτελέσειν ἢ ραδιοφωφονητῶν ἐκπομπῶν, συνδυασμῶν ὑπὸ συντήρων ἀναλύσειν, ἔργων ἢ ἄσμα (μονοφωδιῶν, δίφωδιῶν, χορῶφωδιῶν ἔργων, ἄποσπιδμάτων μελωδρματῶν καὶ ὁρατορίων, δημῶδων ἁμάτων κλπ.).

Τάξις Β'.

Α'. Θεωρία τῆς Μουσικῆς — Μελωδικαὶ ἀσκήσεις: Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα ἐπὶ τῆς διδασκαλίας κατὰ τὸ προηγουμένου σχολικῶν ἑτοῦ ὕλης. Σημεία ἐπαναλήψεως καὶ παρασπιδτηγ. Μεσαῖοι φθόγγοι τῶν τόνων. Σημεία ἀλλοιωσῶν. Ἐναρμῶνιοι φθόγγοι. Χρωματικὴ κλίμαξ τοῦ Ντό. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα με ἠλωφωφονησῶν φθόγγων. Διπλῆ στιγμὴ διαρραίας. Συγκοπή καὶ ἀντιρρονησῶς. Μείζων κλίμαξ τοῦ Σόλ. Ὅπλισμός τοῦ γνομῶνος ἢ τῆς κλίμακος. Σχηματισμῶς τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ Ρέ. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα εις τῆς μείζονας κλίμακας Σόλ καὶ Ρέ. Τρίχων. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα. Σχηματισμῶς τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ Λά. Μέτρον 3) 8 καὶ 6) 8. Αἱ μείζονες κλίμακας τοῦ Φά καὶ Σι ὄφ. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Μετασπιδτηγ καὶ μετασπιδ.

Β'. Ἄσματα — Ἀκροάσεις ἐκ δίσκων κλπ.: Ἐκμάθησις ἁμάτων ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀκροάσεις ἐκ δίσκων ἢ ἀπὸ μηχανητῶνων ἐκτελέσειν SOLO ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὀργάνων τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας μετὰ καταποσπιδτικῶν πληροφωφονητῶν ἐπ' αὐτῶν. Ἀκροάσεις ἐκ δίσκων κλασσικῶν, ἀπλῶν καὶ εὐλητῶν συμφωνικῶν ἔργων.

Τάξις Γ'.

Α'. Θεωρία τῆς Μουσικῆς — Μελωδικαὶ ἀσκήσεις: Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λά, ἄρμονικὴ καὶ μελωδική. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διασπιδμάτων 2ας τῆς ἄρμονικῆς ἐλάσσονος κλίμακος τοῦ Λά. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα εις τῆς ἐλάσσων κλίμακας τοῦ Λά. Σφραγιστῆς μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλίμακος. Τρόποι μείζων καὶ ἐλάσσων. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα εις ἐλάσσονας κλίμακας Μί, Σι, Ρέ καὶ Σόλ. Μέτρα 2) 2, 3) 2 καὶ 4) 2. Ἀρχαῖοι Ἑλληνικοὶ τρόποι. Ἦχοι Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Τρόποι Ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν. Μέτρον 7) 8. Σχετικὰ δημῶδη καὶ Βυζαντινὰ ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα.

Β'. Σύντομος σκιαγράφια τῶν ἱστορικῶν περιόδων καὶ τῶν σπουδαιότερων μορφολογικῶν τύπων τῆς Μουσικῆς. Γ'. Ἄσματα: Ἐκμάθησις ἁμάτων τῶν μεγάλων μουσικῶν δημοσπιδτηγῶν δι' ἀναγνώσεως τοῦ μουσικοῦ κειμένου.

Ἄρθρον 15.

Σωματικὴ Ἀγωγή.

1. Σκοπός: Ἡ Σωματικὴ Ἀγωγή ἀποβλέπει εἰς τὴν ὑποθέσειν τῆς βαθμιαίας, καὶ ἄρμονικῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπτύξεως τοῦ μαθητοῦ, με εἰδικῶς σκοποῦς τοὺς ἑξῆς:

1) Τὴν ἐξασφάλισιν τῆς σωματικῆς ὑγείας καὶ εὐεξίας, τὴν ἐπιρροισιν τῶν σωματικῶν δυνάμειων καὶ τὴν βασικὴν σκληραγωγισιν τοῦ ὀργανισμοῦ.

2) Τὴν πρόληψιν καὶ διόρθωσιν τῶν σφαλμάτων καὶ ἐλλείψεων τῆς στάσεως καὶ τῶν ὀργάνων τῆς κινήσεως.

3) Τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀποδόσεως τῶν φυσιολογικῶν λειτουργιῶν τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἰδίως τῆς ἀνασπῆς καὶ τῆς κυκλοφωφρίας.

4) Τὴν ἄσκισιν τοῦ ὀργανισμοῦ πρὸς μεγαλύτεραν ἀπόδοσιν διὰ τῆς μικροτέρας νευρμικῆς καταβολῆς.

5) Τὴν ἐπίτευξιν συμμετῶν καὶ ἄρμονικῆς διαπλάσεως καὶ τὴν καλλίεργισιν τῆς ἐννοίας τῆς στάσεως, τῆς κινήσεως καὶ τῆς σωματικῆς ἐκφωφσεως.

6) Τὴν συμβολὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ψυχικῶν, ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀρετῶν, αἱ ὁποῖαι δλακληφρῶν τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου.

7) Τὴν καλλίεργισιν τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸ σῶμα (ὡς ἀξία καὶ φορέα ἀξιῶν) καὶ τῶν ὑγιῶν ἀντιλήψεων περὶ τῆς ἰερότητας καὶ τοῦ βαθυτέρου προσποσπιδ τοῦ.

8) Τὴν διὰ τῆς ἐν ὑπαίθρῳ ζωῆς καὶ τῆς φυσικῆς ἐν γένει κινήσεως καλλίεργισιν τῆς χαρᾶς, τῆς ζωῆς καὶ τῆς αἰσιοδύξεως καὶ τῆς διαθέσεως πρὸς ἐργασίαν καὶ δρᾶσιν.

9) Τὴν προποσπιδισιν τοῦ μαθητοῦ διὰ τὴν ἀντιμετωπισιν τῶν ἀπειτηνῶν τῆς πρακτικῆς ζωῆς.

10) Τὴν διατήρησιν τῶν ἔθνικῶν παραδόσεων καὶ τοῦ ἑνὸς ὡφωνιστικοῦ πνεύματος, κυρίῳ χαρακτηριστικῶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

2. Διδακτέα ὕλη.

Τάξις Α' — Γ'.

Α) Ἀσκήσεις τάξεως: Κλίσεις καὶ μεταβολαὶ ἐν στάσει. Φυσιολογικὴ ἄδισις με τὸν ἀπατοσπιδόμενον γυμναστικῶν τόνων. Φυσικὴν αἰωρήσιν τῶν χειρῶν ἀπὸ τῶν ὤμων καὶ ἀέριστος τεταμένους τῶν ἀγκῶνας καὶ τῆς πλάτας, εις 120 ἠμέρας ἀνὰ Γ'. Διόφωροι ἠματισμοί. Ἄλτ. Ἀλλοτῆ ἠμάτος, προῶδη ἠματισμῶς. Κλίσεις καὶ μεταβολαὶ ἐν βάσειματι. Ἀλλοτῆ καταθῶνσεως. Σχηματισμῶς φάλλογος, παρατάξεως καὶ εἰθῶ αὐτῶν. Μετασχηματισμῶς φάλλογος ἐν στάσει καὶ κινήσει. Μετασχηματισμῶς φάλλογος ἐκ παρατάξις με τὸ αὐτὸ μέσποιν.

Β) Γυμναστικὴ:

α) Ἐλαυθέρα ἀσκήσεις ἐκ τῶν θεμελιωδῶν καὶ τῶν παραγῶων αὐτῶν στάσεων, β) ανασκήσεις, γ) ἀναπῆσεις καὶ ἄσματα καὶ δ) φυσικαὶ μεταποσπιδσεις (βάσεις, δρόμοι, ἐρπωμοί, διασπιδσεις κλπ.). Ἀσκήσεις ἐδάσεως καὶ ἐφαλτηριῶν. α) Κυβητιστικὴ καὶ ἀνακυβητιστικὴ ἐπὶ γυμναστικῶν σπιδμάτων ἢ καταλλήλου ἐδάσεως (ἀμμοδυσία, χλόα) β) αἱ ἐλαφρότεροι μορφα τῶν ἀσκήσεων ἐφαλτηριῶν καὶ πλινθίων. Ἀσκήσεις με φορητὰ ὀργανα, ἠτοι με βαρεῖας δερματινοῦ γυμναστικῆς σφαιρας (τῶν 2 χιλ.) με ἄλτατικῆς σφαιρας με με ἀτομικῶς ἑκλίνους κοντοῦς (80—100 ἐγκ.). Ἀσκήσεις ἐπὶ πετηνημῶνων ὀργάνων, ἐπὶ πολυζῶγων, δοκῶν, ἐδράνων, σχοινίων, κλίμακῶν καὶ μονοζῶγων.

Γ) Ἀγωνιστικὴ στίβου:

Δρόμοι: α) Δρόμοι ταχύτητας 60—80 μ. β) Δρόμοι προοσπιδτικῆς ἀποστάσεως καὶ βραδέος ρυθμοῦ, ἐναλλασπιδμῶν με βάδισιν, αἰτίνας εἰς τὴν Γ' τάξις καὶ μόνον διὰ τοῦς μικροτάτας δυνάμεις ἐν εἰσῶσων τὴν ἀπόσπιδσιν τῶν 1000 μ. πρῶτον, χωρὶς οὔτοι νὰ λαμβάνουν τὴν μορφήν καὶ ρυθμῶν τοῦ ἀγωνιστικοῦ δρόμο ἠμιαντογῆς. γ) Οἱ αὐτοὶ δρόμοι: ἐπὶ φυσικῶ ἐδάσεως καὶ μετὰ τεργητῶν ἢ φυσικῶν ἐπιδῶν δ). Σκυταλοδρομία. Ἄλματα εἰς μέτρα καὶ ὄφως μετὰ σφῆρας. Ρίψεις:

Γ) Ἀγωνιστικὴ στίβου:

Δρόμοι: α) Δρόμοι ταχύτητας 60—80 μ. β) Δρόμοι προοσπιδτικῆς ἀποστάσεως καὶ βραδέος ρυθμοῦ, ἐναλλασπιδμῶν με βάδισιν, αἰτίνας εἰς τὴν Γ' τάξις καὶ μόνον διὰ τοῦς μικροτάτας δυνάμεις ἐν εἰσῶσων τὴν ἀπόσπιδσιν τῶν 1000 μ. πρῶτον, χωρὶς οὔτοι νὰ λαμβάνουν τὴν μορφήν καὶ ρυθμῶν τοῦ ἀγωνιστικοῦ δρόμο ἠμιαντογῆς. γ) Οἱ αὐτοὶ δρόμοι: ἐπὶ φυσικῶ ἐδάσεως καὶ μετὰ τεργητῶν ἢ φυσικῶν ἐπιδῶν δ). Σκυταλοδρομία. Ἄλματα εἰς μέτρα καὶ ὄφως μετὰ σφῆρας. Ρίψεις:

α) μικρᾶς δερματίνης σφαίρας 80—100 γραμμ. β) ἐπισκόρου (2 γιλ.) και γ) σιδηρᾶς σφαίρας (3 γιλ.). Παλαιστικαὶ ἀσκήσεις, ἤτοι ὀρθοστάτην πάλη (μέση με μέση) μόνον εἰς τοὺς μαθητὰς, διελευκιστίνδ.

Δ'. Παιδιά:

Πάντα τὰ εἶδη τῶν ὁμαδικῶν γυμναστικῶν παιδιῶν ἐπιχωρίων και ζήνων και ἐκ τῶν ἀθλοπαιδιῶν ἡ πετοσφαίρισις, ἡ χειροσφαίρισις και ἡ καλοσφαίρισις, εἰς μικροτέρας διαστάσεις γηπέδου, μειωμένα χρονικά ὅρια και κατόπιν σχετικῆς προπαρασκευῆς αὐτῶν διὰ συναρῶν παιδιῶν.

Ὁ διατεθειμένος διὰ τὰς ἀθλοπαιδιάς χρόνος δὲ περιληπτικῶς κατὰ τὸ 1)3 μὲν στοιχεῖα τεχνικῆς, ἤτοι ρίψεως, ὑποδοχῆς, λαβῆν ἡ σταμάτημα, μεταβίβασιν τῆς σφαίρας με ἐλιγμοῖς με αὐτὴν, κατὰ δὲ τὰ ἑτέρα 2)3 διεξαγωγὴν τῆς παιδιᾶς με παρεμβολήν, στοιχεῖον τακτικῆς, τ. ἔ., διατήρησιν τῶν θέσεων, ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τῶν ἀντίπαλον, συνεργασίαν και σχέδιον ἐπιθετικῶς και ἀμύνης.

Ε'. Λαϊκοὶ χοροί:

Οἱ δύο πανελληνικοὶ κατ' ἀρχὴν χοροί, ὁ Καλαματιανὸς και ὁ Κλέφτικος και ἐκ τῶν λοιπῶν ἑκείνοι, ὅτινες εἶναι ἀπολύτως γνωστοὶ εἰς τὸν Γυμναστήν ἢ τὴν Γυμνάστριαν με τὴν γυνετὴν μορφήν των, χωρὶς χορογραφικὰς προσθήκας ἢ ἀλλοιώσεις, ἀπαραίτητους δὲ οἱ αὐτοχθόνους τοπικοί.

ΣΤ'. Κολύμβησις:

Ἀσκήσεις και παιδιὰ ἐξοικειώσεως με τὸ νερὸ (διολίσθησις και ἀνύσις, πηδήματα εἰς τὸ νερὸ ὑπὸ μορφήν παιδιᾶς, ἄρβου και πτώσις με τοὺς πόδας, πηδήμα με στροφὴν περὶ τὸν ἐπιπέδη ἀξονα. πηδήμα ἐν συσπρωξίσει κλπ.). Πρωτῶν και ὑπὲρ κολύμβησις. Πηδήμα ἐν τῇ κεφαλῇ και καταδύσεις. Κατάδυσις διὰ τὴν ἀνελευκτὴν ἀντικειμένην εἰς μακρὸν βάθος και ἑμάλον πυθμένα.

Ζ'. Ἐκδρομαί:

Ἡμερησίως εἰς τὰς περίχ τῆς ἑβδρας τοῦ σχολείου τοποθεσίας και ἡμερησίως, καθ' ἂς αἱ μαθητὰ ἀσκουῦνται εἰς τὴν ὄργανωμένην περπορίαν και ὀρειβασίαν με προοδευτικὴν αὐξησὴν τῆς ἀποστάσεως και τῶν δυσκολιῶν αὐτῶν και ἐργασίαν σχετικῶν παιδιῶν αἰσθήσεως και διανοήσεως (ὡς ἀνιχνεύσεως, προσανατολισμοῦ), ἀποκρίψεως, ἐκτιμήσεως ὕψους, βάθους και μήκους, καταδείξεως ἀντικειμένων κλπ.).

* Ἄρθρον 16.

Πρώται Βοήθειαι.

1. Σκοπός.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῶν Πρώτων Βοηθειῶν εἶναι ἡ μεταδότησις εἰς τοὺς μαθητὰς πρακτικῶν ὑγιεινολογικῶν γνώσεων διὰ τὴν προφύλαξιν των ἐκ σωματικῶν ἀτυχημάτων και ἡ καθοδήγησις και ἀσκήσις αὐτῶν διὰ τὴν κατὰ τρόπον τελειοφόρον πρόχειρον μὲν, ἀμεσον ὅμως ἀντιμετώπισιν τῶν κυριῶν τέρων και συνηθεσῶν ἐν τῷ ἀτομικῷ και κοινωνικῷ ἐπιφανωμένῳ ἀτυχημάτων τούτων μέχρις ἐπιμελέσεως τοῦ ἐδικοῦ ἐπιστήμονος.

2. Διδακτέα ὕλη.

Τάξις Γ'.

Τὶ εἶναι αἱ Πρώται Βοήθειαι. Κακώσεις μηχανικαί, θλάσεις, διάστρεμμα. Ἐξάρθρῳμα. Κάταγμα. Τραῦμα. Αἱμορραγία και ἐ τραυματίας. Πρώται βοήθεια ἐπὶ αἱμορραγιῶν. Ἐπίθεσις. Ἐγχεφαλικὴ διάσεισις. Τραῦμα εἰς ἰσθμὸν ὄψεων. Διήματα λυσσῶντων ζώων. Κακώσεις θερμαντικαί. Ἐγχευσις μ. Κρυσταλλήματα. Καθολικὴ φύξις. Ἡλιασις. Κακώσεις ἡλεκτρικαί. Ἐσωτερικαὶ αἱμορραγίαι. Ρινική ἐπίσταξις. Πνευμονικὴ αἱμορραγία. Στομαχικὴ αἱμορραγία. Αἰθουμιά. Ἐκληψία. Σπασμοί. Ἀσφυξία. Τεχνητὴ ἀνασπῆ, πρακτικὴ ἐξάσκησις τεχνητῆς ἀνασπῆς. Διάσεισις πυριγόμενου. Διηλητριάσεις ἐξ οἰνοπνεύματος, ἐκ τροφῶν, ἐκ μονοξείδιου τοῦ ἀνθρακος. Μεταφορὰ τραυματιῶν και ἀσθενῶν.

* Ἄρθρον 17.

Οἰκοκυρικά.

1. Σκοπός:

Τὸ μάθημα τῶν Οἰκοκυρικῶν ἐπιδιώκει σκοποὺς παιδευτικοὺς και πρακτικοὺς, ἤτοι νὰ διεγείρῃ και καθοδηγήσῃ τὴν ἐμφρον κλίσιν τῆς μαθητῆρις εἰς τὸν ῥόλον τῆς μητρός και τῆς οἰκοδομοῦντις, νὰ ἀναπτύξῃ τὸ διαφέρον αὐτῆς πρὸς τοῦτο και νὰ τὴν προπαρασκευάσῃ εἰς τὰς μελλοντικὰς αὐτῆς ὑποχρεώσεσις διὰ τὴν ἐπιτυχὴ διοίκησιν τοῦ οἴκου και τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχετικῶν πρὸς αὐτὴν ἐργασιῶν.

Περαιτέρω τὸ τῆς καθοδήγησεως τῆς μαθητῆρις εἰς τὴν ὀρθὴν ἐκλογὴν τῆς ποιότητος, τῆς μορφῆς και τοῦ χρώματος τῶν χρησιμοποιηθέντων ὑλικῶν και εἰς τὸν καλύτερον τρόπον τῆς ἐπεξεργασίας των και τῆς συντηρήσεως των δι' ἐργασίας ἀκριβοῦς, ἐν συνεχείᾳ δὲ διὰ τῆς ἐξάρσεως τῆς ἀξίας και τοῦ κάλλους ἐκείνου τοῦ ἔργου, εἰς τὸ ὅποιον ἔχουν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον προσαρμοσθῆ πρὸς ἄλληλα τὸ ὑλικόν, ἡ ἐπεξεργασία και ἡ μορφή του ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, εἰς ἀναπτυκτὴν πνεῦμα δημιουργικῶν εὐκατανοῦν προσαρμογῆς πρὸς τὰς κρατούσας περιστάσεις τοῦ βίου και ὀρθολογικὴ ἀντιμετώπισις τῶν πρακτικῶν θεμάτων τοῦ οἴκου ἀντὶ τῆς ἀταλαιπώρου ἀποδοχῆς παρηγορητικῶν σχεμάτων.

Ὅθεν διὰ τῆς ρεαλιστικῆς ἀντιμετώπισεως τῶν συνθηκῶν τοῦ οἰκιακοῦ βίου, συνδυαζομένης με τὴν ἄπλην γάρην και τὴν λεπτότητα τοῦ αἰσθήματος, εἰς προαγῆν ἡ μέλλουσα οἰκοδόμοτις νὰ δώσῃ τὴν προσωπικὴν τῆς σφραγίδα εἰς τὴν διευθένησιν τῶν οἰκῶν τῆς, ὅστε οὗτος νὰ ἐμμένῃ τὸ αἰσθημα τῆς ἀσφαλείας, τῆς οἰκιακῆς θαλαπῆρας και τῆς ἀνέσεως και νὰ καθίστῃ βελυθερον και συνεκτικώτερον τὸν δεσμὸν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.

I. Τάξις Α'.

2. Διδακτέα ὕλη:

Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῶν εἰδῶν τῶν ὕψαμάτων μετὰ τὴν ὕλην αὐτῶν και τὸ εἶδος τῆς παρασκευῆς των.

Α'. Ραπτική: Ἀπλοὺν κέντημα λευκῶν και χρωματιστῶν. Ἐπιθερωφῶσεις φορημάτων και πλεκτῶν δι' ἐμβλάωματος ἢ συρραφῆς (μανταρίσματος).

Β'. Πλεκτική: Χρήσις μικρᾶς βελόνης μετ' ἀγκίστριον πρὸς πλέξιν περιποδίων και διδασκαλίαν τοῦ συστήματος ἀνασυνθέσεως ἐξηλωθέντος στήμονος (πίσμιον πόντου). Χρήσις μεγάλων βελῶνων πρὸς πλέξιν βρεφικῶν, παιδικῶν ἢ ἀνδρικῶν πλεκτῶν εἰδῶν.

Γ'. Στοιχειώδεις μαγειρικῆς: Ἀπλὰι γνώσεις μαγειρικῆς και ζαχαροπλαστικῆς. Τρόποι παρασκευῆς φαγητῶν και γλυκισμάτων. Παράθεσις τῶν φαγητῶν, τρόπος τοποθετήσεως και ὄψεσις τῶν ἐπιτραπέζιων σκευῶν. Κανόνες συμπεριφορᾶς ἐν τῇ τραπέζῃ.

II. Τάξις Β'.

Συνδυασμὸς χρωμάτων τῶν ὕψαμάτων.

Α'. Κοπτικὴ και ραπτικὴ, ἄπλων ἀσπρορροχῶν, ἰδίως νηπιακῶν και παιδικῶν. Ἐπιθερωφῶσεις φορημάτων πλεκτῶν και ὕφαντῶν δι' ἐμβλάωμάτων ἢ συρραφῶν. Πλῆσις εἰδῶν ἐνδύσεως βαμβακῶν, λινῶν, μαλλίνων, μεταξῶτων, συνθετικῆς ὕλης, δαντελῶν. Σιδερώμα ἐκάστου εἶδους. Καθαρισμὸς κηλίδων. Καθαρισμὸς τῶν μαγειρικῶν, ἐπιτραπέζιων και διακομητικῶν σκευῶν τοῦ οἴκου.

Β'. Πλεκτικὴ, βρεφικῶν, παιδικῶν ἢ ἀνδρικῶν εἰδῶν διὰ βελῶνων μεγάλων.

Γ'. Στοιχειώδεις γνώσεις διατητικῆς: Ἀξία τῶν κυριωτέρων σιτίων ἰδίῳ τῶν ἐγγωρίων προελεύσεως και ἐξέτασις αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἐποπθὴν τῆς φρεπτικότητος, γνησιότητος και τιμῆς. Ἡ ἀξία τῆς στασιδῆς και τῶν ἐγγωρίων νωπῶν και ξηρῶν καρπῶν διὰ τὴν παρασκευὴν γλυκισμάτων και ὑψέ-

ξίς διαφόρων τρόπων χρήσεως. Τρόποι συνθέσεως άπλών, θρεπτικών και εύθυσών γευμάτων.

III. Τάξεις Γ'.

Α'. Η κατάλληλος χρησιμοποίησις τών διατιθεμένων χώρων τής κατοικίας, ύπνοδωματίων, χώρου διαμονής τής οικογενείας κατά την ήμέραν, χώρων ύποδοχής, εργασίας, βοηθητικών, χώρων καταφυγής τών παιδιών προς εργασίαν ή παιδιών, έστεγασμένων και εί δυνατόν και ύπαιθριών μετά πρασίνοσ.

Άπλή πρακτική και όρθολογική διεθέτησις τών χώρων, επίπλωσις και διακόσμησις αυτών. Υγιεινοί κανόνες φωτισμοϋ, θερμάνσεως, ύδρευσεως και άποχευσεως. Μέσα καθαρισμού τών χώρων. Στοιχειώδεις ύδηγίαί έκλογής επίπλων και συνδυασμοϋ σχημάτων, χρωμάτων και ύλης τούτων.

Β'. Καταρτισμοϋ έβδομαδιαίου προγράμματος γευμάτων προς χρησιμοποίησιν ποικίλης φύσεως σιτιών, αναλόγως τής εποχής, προς έπέτευσιν διατροφής έπαρκούς, ύγιεινής και κατά τό δυνατόν διακρινομένης δια την εύρείαν έναλλαγήν θρεπτικών στοιχείων με κατάλληλον συνδυασμόν ζωικών και φυτικών τροφίμων. Προφύλαξις έδεσμάτων και τροφίμων από τάς αλλοιώσεις και μέθοδοι διατηρήσεως αυτών δια κωνσερβοποίησεωσ τή βοηθεία καταλλήλων ύλών, άλατοσ, όξουσ, ζαχαρώσεωσ, ελαίου κλπ. δια φύξεωσ κλπ.

Γ'. Κοπτική και ραπτική άπλών έξωτερικών ένδυμάτων, ίδια παιδικών, επιδιορθώσεις και μεταποιήσεις αυτών. Ράψιμον δια μηχανής και επί μέρουσ δια χειρός. Χρήσις τύπων δι' άπλά φορέματα (PATRON) κατασκευαζομένων υπό τών μαθητριών. Πλέξιμο δια βελονών διαφόρων ειδών. Κέντημα διακοσμητικόν με ύποδείγματα λαϊκής τέχνης προς διακόσμησιν ένδυμάτων ή έπενδύσεωσ οικιακών επίπλων.

Άρθρον 18.

Τό υπό τοϋ παρόντοσ Β. Διατάγματοσ προβλεπόμενον αναλυτικόν και ώρολόγιον πρόγραμμα εφαρμόζεται δια την Α' Τάξιν από τοϋ σχολικοϋ έτουσ 1962—63, δια την Β' από τοϋ σχολικοϋ έτουσ 1963—64 και δια την Γ' Τάξιν από τοϋ σχολικοϋ έτουσ 1964—65.

Είς τόν αυτόν επί τής Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Έμέτερον Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και έκτέλεσιν τοϋ παρόντοσ Διατάγματοσ.

Έν Αθήναισ τή 12 Σεπτεμβρίου 1961

Έν όνόματι τοϋ Βασιλέωσ

Ό Άντιβασιλέωσ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟσ ΔΙΑΔΟΧΟσ

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΥΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟσ

Γ. ΒΟΓΙΑΤΣΗσ